

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 20—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.
 Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le podpisano in za dostavo frankovano.
 Rokopisov se ne vrača.
Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 1/2 D, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji: V inozemstvu:
 celoletno naprej plačan . D 90— celoletno D 156—
 polletno 45— polletno 78—
 3 mesečno 22-50 3 mesečno 39—
 1 7-50 1 13—
 Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Kultura in barbarstvo.

Pod naslovom »Le scandale de Fiume« (Reški skandal) piše August Gauvain v »Giornale de debate« jako primeren članek o tem, kar se je zgodilo zadnji čas na Reki.

»Dela ne peut durer« — to ne more tako trajati naprej — povdarja pisatelj, ko premišlja, kam bi prišli, če se bode v Evropi tako malo spoštovali mednarodni in meddržavni pogoji, kakor se to godi od italijanske strani. Človek bi sedil, da čim kulturnejši je narod, tem bolj zna spoštovati zakone in pogodbe. Italijani se kaj radi sklicujejo na svojo kulturo in morebiti nikjer — niti pri Francozih — ne poje kulturni bohen tudi na političnem polju svojo bojno pesem. V imenu italijanske kulture bi se skratka ves kulturni svet moral porokiti — Italiji. Kaj se le mi — barbari — ki baje Italija nam šele prinaša svojo kulturo. Mi barbari — to so po mnenju Italijanov vsi narodi, ki so se naselili nekod na pokrajinah razpadajočega starega rimskega cesarstva — bi baje morali v svojo lastno korist sprejeti protektorat Italije in se smatrati za srečne, da nam prinese svojo kulturo, oz. da nas napravi — kulturne. Zdej pa samo pomislimo, kako vpitje o »barbarstvu« bi bilo, če bi n. pr. naši dobrovoljci planili v Reko in tam hoteli prisiliti prebivalstvo, da se prikloni Jugoslaviji, kar bi bilo prvič naravnost in drugič lažje. Kajti od naše strani obvladati Reko, ni težko in poleg tega bi bilo naravno, da prebivalstvo, ki je od morja odrezano pritiska k morju. Torej tak izpad bi bil možen — a kako bi zatrepali mi vsi od strahu — kaj potem. Naša vlada bi takoj storila svojo dolžnost — spomnimo se samo na Korosko — in upravičevali bi se pred vsem svetom zaradi »neodgovornih elementov«. Pa vse to ne bi zbrisalo prvega utiska in Italija bi gotovo zahtevala za Reko take meje, da bi se drugič kaj takega zgoditi ne moglo. Italijanski častniki pa bi se ne mogli dovolj napišati o »slovenskem barbarstvu«. In glejte, mi barbari smo vendar — le boljši ljudje. Mi nismo ali na Reko, vključno temu, da nas držijo z rapalsko pogodbo in lukko Barošev že več ko eno leto — mi smo se obvladali — oni ne. In med fašisti so inteligentni ljudje, ki hočejo veljati za kulturne in nosijo svojo kulturo s tem, da ne priznavajo tega, kar priznava vsak kulturni narod — državne pogodbe.

Ako od dostojnega človeka zahtevamo, da drži dano besedo — ako hoče veljati za častnega in spodobnega moža — moremo to tem bolj zahtevati od države. Italija pa danes igra ulogo sosedu. ki najprej prizna in podpisuje pogodbo, potem pa pošlje naglave čez mejo, da gredo mejašni razbiti. Ali spada tak človek — ali tak narod — v pošteno družbo? Pošten sosed bi naglave prišel za lasi in jim nametal.

kar jim gre — ako Italija tega ne napravi — ne spada med kulturne države. Mi barbari smo torej boljši ljudje. Ali pa — slabši. Ali bi se pri nas našlo toliko ljudi, ki bi se žrtvovali za kako našo stvar — kot se jih najde pri njih? Ali nima to barbarstvo — zanje namreč — tudi svoje dobre strani? Ali niso dali zgleda, kako se je treba včasih odreči kulturnosti, da se uniči nasprotnika, ko so n. pr. na nečloveški način požigali naše narodna in italijanska delavska domove in takorekoč obvladali javno mnenje? Koliko bi dobili pri nas ljudi za Reko?

Ali pa smo morda za take stvari — že preveč kulturni. O tem se da premljati in disputirati. Morebiti je pa v tem del — junastvi! Toda tudi junastvo mora biti kulturno.

Po naših listih neke posebne vrste se zadnje čase pojavlja strah pred nekimi našimi fašisti. Par dogodkov v Dalmaciji je pokazalo, da se obrača nevolja mladine proti ljudem, ki pri nas doma podpirajo — reška barbarstva. Nekdo je rekel onim mladencem: »Na Reko pojdite! Dobro — ampak na Reko bi ne bilo treba iti, če bi ne bilo doma — razdiralcev. Ali vam ni sumljiva časovna zveza med našimi notranjimi in reškimi dogodki? Resnica je, da dokler se pred svetom ne pokažemo kot kulturni narod, ki zna ceniti in spoštovati svojo državo — se tudi svet ne bo vznemirjal nad italijanskimi barbarstvi na naši meji.

Svet pa bo moral sprevideti, da na ta način ne pridemo naprej — kajti potem bi mi enkrat planili v Korosko, Madžari na Slovaško, Poljaki v Slezijo, Bolgari v Makedonijo itd. Skratka Evropa bi ne prišla do miru. In če kulturni narod daje take zgleda — potem Evropa ve, kaj ji je storiti. Ako nečemo, da bodo sporna vprašanja vodila do barbarskih spopadov v Evropi, potem je treba reško vprašanje pošteno likvidirati.

Vse priprave za genovsko konferenco, posebno potovanje dr. Beneša, je imelo namen zagotoviti veljavnost in neopremljivost dosedanjih mirovnih pogodb. Med temi je tudi rapalska pogodba. Ako torej Italija ne izvrši svoje dolžnosti, ne more sesti h konferenci, kjer bo kultura končno zmaga nad barbarstvom, da se začne v Evropi miren razvoj za blagostanje od vojne utrujenih narodov.

Ako se to ne bo zgodilo, si bodo morali narodi pomagati sami in mi barbari ne bomo krivi, če bo v sled »kulturnega naroda« prišlo do drugačnih odločitev, kjer se bo morda pokazalo, da je za kulturni narod mnogo boljše, da gradi svojo državo na temelju zakonov nego na slučajne uspehe toln, ki prezirajo svoje in tuje zakone in s tem v imenu kulture prinašajo med svoje sosede — barbarstvo.

Dr. Vinko Gregorič:

Stanovanjsko vprašanje v Ljubljani.

Vprašanje, kako rešiti stanovanjsko pomanjkanje v Ljubljani, je postalo akutno in se mora rešitev tega vprašanja pričeti takoj. Preveč zlatega časa se je že zamudilo, in vsako odlašanje je zvezano z vedno večjimi stroški. Ljubljana ni samo v toliko zainteresirana, da primanjkuje občanom potrebnega stanovanja, tudi gospodarsko mora Ljubljana ostajati, če se v najkrajšem času ne odpravi ta kalamiteta. Gospodarsko nazadovanje občine pa zadene direktno tudi občane, a indirektno državo. Iz navedenega sledi, da morajo vsi ti trije faktorji, občina, občani in država odkrito sodelovati in samo z gospodarskega stališča razmotriti rešitev tega vprašanja. Absolutno je izključeno, da bi bil privatni kapital v stanu lotiti se zidanja hiš. Ravnotežje med ponudbo in zahtevo stanovanj more samo sedaj ustvariti občina z velikopotezno akcijo, katero pa moralo odkrito podprati občani in država.

Država mora vsem svojim uradom preskrbeti takoj uradna poslopja, v katerih bodo razni uradi združeni pod eno streho. Sedaj imamo državne urade raztresene po vsem mestu v zasebnih stanovanjih. To mora prenehati že iz praktičnega stališča z ozirom na javnost in urad sam.

Ako ima danes kdo opraviti pri državnih uradih, izgubi najmanj ves dan, predno obišče dva ali tri urade, ker so vsi drug od drugega oddaljeni. Finančna direkcija, davkarica, davčna administracija, gradbeno ravnanstvo, gozdarski oddelek, okrajno glavarstvo itd., je vse raztreseno po mestu. In mora država dati dober zgled, in če sili privatna podjetja, da svoje bisarne premešče v lastne hiše, naj to stori tudi država za svoje urade. Ako stori to država, bo v kratkem leno število stanovanj prostih in je država izvršila en del svoje naloge. Naloga občine pa je izdelati natančen program te akcije iz tehničnega in finančnega stališča, obenem pa tudi gledati, kako bi bilo mogoče dobiti stanovanja, ki se sedaj rabijo v druge namene. Pregleda, koliko imamo v Ljubljani zasedenih stanovanj, in koliko takih, ki služijo v drugo svrhu, n. pr. gostilne in magacini, ni težko dobiti. Tu se mora postopati z največjo odločnostjo. Na 500 prebivalcev zadostuje ena gostilna. Iz teh-

ničnega stališča bi morala dobiti občina stavbeni prostor, ki bi zadostoval za najmanj deset trinadstropnih hiš v stnemem sistemu. Skupna zgradba več hiš na enem stavbišču je veliko ceneje, kakor pa če so stavbišča raztresena. Stavbišče mora ležati ob cesti, kjer je že kanalizacija, vodovod, elektrovod, plinovod. Stavba mora biti priročno a solidna; razdelitev notranjih prostorov mora biti praktična in se ne smejo ponavljati taki stavbeni pregreški, kakor se je to zgodilo po potrebi. Človek prebije gotovo dvetretlino življenja v stanovanju. Opravičena je torej zahteva, da naj bo to stanovanje kolikor mogoče udobno. Angleži dele stanovanje v dnevene in nočne prostore, in nazivajo na to, da niso dnevnimi prostori prikratkani, v katerih se odigrava večina družinskega življenja. K dnevnim prostorom štejemo v prvi vrsti predsoho, kuhinjo, poselsko sobo in shrambo. Vsi prostori morajo imeti direktno svetlobo. Okna, vrata moralo imeti enake dimenzije, da obrtnik dela vse po enem tipu: istotako moralo vse hiše tega stavbišča imeti enako velikost. Mestni stavbeni urad bi imel nadzorstvo nad hišami glede površin, vsako hišo bi na oskrboval magistratni uradnik, ki bi imel tudi v tej hiši svoje stanovanje. Stanovanja naj bi obsegala po dve sobi in priključni dve sobi z enim kabinatom. Da se gradbeni program more napraviti, je treba vedeti, koliko stanovanj primanjkuje v Ljubljani in koliko stanovanj bi bilo treba pripraviti. Ko se to določi, je lahko izračunati, koliko hiš je treba občini sezidati.

Sedaj na pride nahtlo kočljivo vprašanje, kako naj občina finanira to podjetje, ne da bi preveč anelirala na davčno moč občanov. Noben narodni ekonom ne bo prevajal takoj takoj javno breme na sedanje davkoplačevalce, naj ti v nekaterih letih plačajo ta breme. Upravičeno bi se vsi temu uprli. Plačevanju na dolgo vrsto let, v mali meri bi na malokdo ugovarjal, ker ima zavest, da s temi malimi dnevnimi plačili se v bližnji prihodnosti stanovanjsko breme, da namaga množiti direktno premoženje občine, ker ta dobi po gotovi dobi let hiše v svojo last, da pa tudi pomaga razvoju trgovine in obrti v občini, ako se ta stanovanjska miselnost neha.

To je en faktor, denarna pomoč občanov. Drugi faktor je pomoč države. Ker tu ne gre za nobeno špekulativno nameno, nego samo za javen blagor občine in države, lahko ta v izdatni meri prisloži občini na pomoč, da ji da za te projektirane stavbe, če se dokončajo do gotovega roka, ves stavbeni les iz državnih gozdov brezplačno, in na da oprosti te stavbe za najmanj 25 let vsakega državnega davka. Občina bi pa pobirala tudi samo efektivne doklade, kakor vodarino, plinarino in za elektriko. Ko se to ugotovi, napravi se proračun, koliko bi stala taka trinadstropna hiša s pritrilčjem, 8 stanovanj po 2 do 3 sobe in pritrilčjem. Zazidane ploskve bo približno 330 m². Po sedanjih cenah stane m² trinadstropne hiše 12.000 kron, torej vsa hiša okoli 4.000.000 kron, ali za pet hiš s 40 stanovanji 20.000.000 kron. Ako da država stavbeni les brezplačno in se dobi ugodno stavbišče s peščenim svetom, se stavba izdatno poceni. Vsakdo bo razumel, da tako svote ni mogoče dobiti potom davka od občanov in da mora občina napraviti kreditno operacijo, da se ta svota najame pri mestni hranilnici Ljubljanske kot hipotekarno posojilo, ki naj bi bilo prosto vseh davčnin, in se to posojilo z doneski stanovanj, doneski občanov v obliki davka ad hoc, in doneski občine obrestovalo in amortiziralo v doglednem času. Amortizacijska doba je odvisna od dohodkov tega »stanovanjskega fonda«. Sedaj dale mestna hranilnica ljubljanska hipotekarna posojila proti 5% obrestovanju in amortizaciji. Amortizacijski procent znaša za dobo 15 let 4%, za dobo 20 let 2%, za dobo 25 let 2% in za dobo 30 let 1% plus 5%. V pokritje primanjkljaja vsakoletne anuitete dolga naj bi se razpisal percentualni davek od stanarine, kakor se sedaj zaračunava gostiščina, ali z drugimi besedami: gostiščina se za nekaj odstotkov zviša, kar bi nihče občutno ne čutil. Ta znesek se lahko pobira z drugimi mestnimi dokladi, ni treba nobenega posebnega urada in tiskovin. Upravičeno se na popolnoma ločeno od drugih dohodkov občine in se vsakega četrta leta odkrže stanovanjskemu fondu. Poseben odsek občinskega sveta bi upravljal ta stanovanjski fond in poročal o upravi pri vsakoletnem proračunu in računskem zaključku občinskemu svetu. Gostiščina v Ljubljani je značala leta 1920.

Tristan in Izolda.

Roman.

Poslušajte sedaj nesrečno zgodbo. Prav takrat ko je bil kraljevski sprevod na poti, je prijel proti mestu, kjer sta Gorneval in Kherdindov opredela stražila konja svojih gospodov, oborožen vitez z imenom Bleheri. Spoznal je od daleč Gornevalov in Tristanov ščit: »Kaj sem videl?« si je mislil; »to je Gorneval, in oni drugi je sam Tristan.« Vzpodbodel je konja, drvel k njima in klical »Tristan!« Toda že sta eprodi obrnila konja in bežala sta. Bleheri, ki jima je urno sledil je ponovil:

»Tristan! stoj, rotim te pri tvojem pogumu!«

Ali nista se okrenila. Tedaj je zaklical Bleheri:

»Tristan, stoj, rotim te pri imenu Izote zlatolaskke!«

Trikrat je rotil bežeča pri imenu Izote zlatolaskke. Zaman: izginila sta, in Bleheri se je mogel polastiti samo enega izmed področnih konj, ki ga je kot plen vzel seboj. Dospel je v grad Saint Lubin baš v trenutku, ko je prišla tudi kraljica, da bi se ondaj nastanila. In ker je bila sama, je dejal:

»Kraljica, Tristan je v deželi. Videl sem ga na samotni cesti, ki vodi od Tintagla semkaj. Zbežal je. Trikrat sem ga poklical, naj se ustavi, rotim se za pri imenu Izote zlatolaskke: toda bal

se je, ni se upal postaviti se mi nasproti.«

»Plameniti gospod, laž in blaznost je, kar govorite: kako bi mogel biti Tristan v tej deželi? Kako da bi bežal pred vami? Pa da bi se ne ustavil, ako ga rotite pri mojem imenu?«

»Pa sem ga vendarle videl, gospa, tako očitljivo blizu, da sem ugrabil enega njegovih konj. Pozlejte si ga, popolnoma obrzdan je spodaj v sklednjem. Bleheri je sedel videl, da se je Izota vsa razjezila. Bilo mu je žal, kajti ljubil je Tristanu in kraljico. Ostavil jo je poln kasanja, da je govoril.

Tedaj je zaklical Izota in je dejala: »Jaz ne morem! predolgo sem žvela: kajti dočakala sem dne, ko se mi Tristan posmehuje in me onečašča! Ko bi ga bil nekoč kdo rotil pri mojem imenu, kje je sovražnik! ki bi se mu ne bil postavil nasproti? Močan je: ako je bežal pred Bleherijem, ako se mu ni zdelo vredno, da bi obstal, ko je zvalil ime svoje prijateljice, potem, oh, je to zato, ker ga ima ona druga Izota v svoji oblasti! Čemu se je vrnil? Izdal me je, vrhu tega me je hotel še osramotiti! Ali mu ni dovolj mojih muk od nekdaj? Naj se vrne domov, sam osramočen, k Izoti z belimi rokavic!«

Poklicala je zvestega Perinisa in mu je sporočila novice, ki jih je povedal Bleheri. Pristavila je:

»Prijatelj, poišči Tristana na samotni cesti, ki vodi od Tintagla v Saint Lubin. Povej mu, da nimam nikakega pozdrava zani in naj ne bo toli predr-

zen, da bi se mi približal: kajti dela bi ga pregnali po svojih paznikih in hlapcih.«

Perinis se je odpravil ter je iskal, dokler ni našel Tristana in Kherdindina. Sporočil jima je kraljičino naročilo.

»Brate, je vzkliknil Tristan, »kaj govoriš tu? Kako bi mogel bežati pred Bleherijem, saj — kakor vidiš — niti svojih konj nimava. Gorneval je imel naziti nanje: nista ga našla na določenem mestu in izteka za se vedno.«

Tisti hip sta se vrnila Gorneval in Kherdindov opreda; priznala sta svojo pustolovščino.

»Perinis, leni, sladki prijatelji, hiti k svoji gospi! Reci ji, da ji pošiljam svoj pozdrav in sveto hube: nikoli se nisem pregrešil zoper dolžnost, ki je dolgujem, saj mi je najdražje med vsemi ženami: roči jej, naj te pošlje k meni, da mi sporočiš neno bdpušcanje: tu počakam, da se vrne.«

Perinis je torej hitel h kraljici in jej povedal, kaj je videl in slišal. Ona pa mu ni verjela.

»Ah, Perinis, bil si moj zvesti zaupnik, in moj oče te je določil, da služiš meni, ko si bil še otrok. Toda čarovnik Tristan te je s svojimi lažmi in darovi izneveril meni. Tudi ti, tudi ti si me izdal: poidi torej!«

Perinis se je zgrudil pred njo na kolena:

»Krutu besede slišim, gospa. Še nikoli v življenju nisem bil tako žalosten. Ali kaj jaz: boli me zaradi vas, gospa, ki delate krivico Tristanu, mojemu go-

spodu, katero boste prepozno obžalovali.«

»Pojdi! ne verjemem ti! Tudi ti, Perinis, zvesti Perinis si me izdal!« Dolgo je čakal Tristan, da bi mu prišel Perinis kraljičino odpuščanje. Perinis ni bilo nazaj.

Naslednjega jutra si je Tristan ogledal dolg razcep na plašč. Tuintam si je namazal obraz s kermesovino jagodami in orehovimi lupinami, da je bil sličen gobavcu. V roko je vzel leseno skledico in ropotuljico gobaveev.

Hodil je po ulicah Saint Lubina in je s potvorenim glasom prosil miloščine ona, ki so prihajali mimo. Da bi le zagledal kraljico.

Končno je vendarle ostavila grad: Brangena in njene ženske, sluga in panotki so jo spremljali. Krenila je na pot v cerkev. Gobavec je sledil slugom, zropotal je s svojo ropotuljico in je prosil z bolestinim glasom:

»Kraljica, storite mi dobroto: ne veste, kako sam potreben!«

Po njegovem lepem telesu, po njegovi rasti ga je kraljica spoznala. Treela se je po vsem životu, a ni ga smatrala vrednim, da bi povešala svoj pogled nanj. Gobavec jo je rotil, in ne bilo bi več nego goštuje, ako bi ga uslišala. Vlekel se je k njej:

»Kraljica, ne želite se, ako se držnem, približati se vam: bodite mi milostni, zarotil sem to v polni meri!« Kraljica pa je poklicala svoje sluga in paznike:

»Zapodite tega gobavca! jmu je ukazala.

Sluge so ga butnili nazaj in so ga tepli: on pa se je umiril in je zaklical:

»Kraljica, usmilite se!«

Tedaj pa je kraljica bruhnila v smeh. Njen smeh se je razlegal sko, ko je že stopila v cerkev. Ko jo je slišal smejeti se, se je gobavec oddaljil. Kraljica je stopila par korakov v ladjo cerkve: potem pa so jej odpovedale noge, zerudila se je na kolena, glava je omahnila na tla, roke so ji bile v križ razprostrate.

Še istega dne so je Tristan poslovil od Dinasa. Bil je tako žalosten, da je bilo videti, kakor da je ob namot. Njegova barka je odplula proti Bretanji ni.

Oh, kmalu se je v kraljici vzbudil kos. Ko je zvedela od Dinasa, da je Tristan odpotoval v taki bridkosti, je začela verjeti, da je Perinis govoril resnico: da Tristan ni bežal, ko so ga rotili pri njegovem imenu nego mu je starih klavico.

»Kako?«, si je mislila, »zavržla sem vas, vas, Tristana, svojega prijatelja? Sovražili me boste odabi in nikdar več vas ne bom videla. Nikoli ne zveste o mojem kesanju, niti o tem, kakšno pokoro sam si naložila, da vas ne, koliko utešim svojo pekočo vest.«

Od onega dne je nosila Izota zlatolasko, da se kaznuje za svojo zmoto in nesposobnost, na svojem nežnem telesu košuljo iz raševine.

(Dalje prihi.)

415.000 kron. Ta znesek pa se bo prihodnje leto izdatno povzela, ko bodo nove najemnine stanovanj, trgovin in obratov stopile v davčno moč.

Lahko rečemo, da bo gostjaščina znašala 1.500.000 kron. Na tej podlagi in pa glede na amortizacijsko dobo se lahko sestavi proračun letnega prispevka, občine in občanov, in se tudi določi najemščina stanovanj. Ker bodo načrti jako enostavni, se lahko prične v kratkem s delom, tako da bodo po letu 1923 stanovanja že na razpolago. Seveda bi bilo ugodno, če bi se mogla dobiti kratka amortizacijska doba, ki s ozirom na valutarno razmere, ki pa se tako hitro ne bodo spremenile.

Veseli bi me, če bi te misli tudi nekaj pripomogle k rešitvi tega važnega socialnega vprašanja.

Pismo iz Prage.

V Pragi, 9. marca 1922.

Blizajoče se zasedanje narodne skupščine obrača nase pozornost. Prične se 28. t. m., ker po ustavi mora biti zbornica sklicana do konca marca. Češke vladne stranke sicer kažejo voljo, da bi to zborovanje skrajšale časovno in stvarno, ali treba je sedaj reči, da se zasedanje raztegne do junija, ker bo treba razpravljati zelo številne reči, med temi nekatere naravnost neodložljive, kakor sta n. pr. predlogi v varstvo najemnikov in o svibanju najemnine. Lastniki hiš silijo neodstopno in gotovo po vsej pravici na to, da se ta zadeva končno razreši. Za temeli svojih testvarnih zahtev so si yzeli načrt zakona, ki je veljaven v Jugoslaviji.

Vlada sama ima za spomladansko zasedanje v svojem programu 60 stvari. Za to je pa dobiti med češkoslovaškimi strankami dogovor, kar pa ne pouda tako gladko, kajti stališča strank se ločijo, oziroma si tuintam tudi nasprotujejo. Pri to kompromisna ne bo lahka izrača in krize niso izključene. Razmerje vlade do čeških strank je nestalno. Čeprav je kabinet parlamentaren, je vendar le nekaj izvrševalni odbor čeških vladnih strank. Vseled tega je takozvana »petka« izgubila velik del svojih prejšnjih funkcij, ki jih je imela v času uradniške vlade. Sedaj je ona v glavnem posredovateljica med ministrskimi svetom in političnimi strankami, ali inicijativna pripada izključno vladi.

Kar se tiče zunanje politike, obstoji med češkimi strankami in dr. Benešem soglasje tako glede ciljev, kakor glede sredstev in poti. Glavna načela so: dober sporazum z zapadnimi državami, pri tem pa svoboda napram posameznim državam, solidarnost do zaveznikov v mali antanti, zlasti do Jugoslovenov, nikako eksponiranje in nikako angažiranje za politiko, ki bi mogla nas ogrožati. V tem je prišlo do dogovora tudi s Ninčičem v Bratislavi.

V tukajšnjih političnih krogih sta povzročila nemir dva zunanja dogodka: kabinetna kriza na Poljskem in fašistovski puč na Reki. Sodi se, da opusti nova varšavska vlada v svoji zunanji politiki dosedanja pota in krene na druga. Do te izpremembe pa pride le s razmernim mirom. Naša država noče na noben način kupiti poljskega prijateljstva s kakimi novimi teritorialnimi koncesijami ne na Tešinskem in ne na Javorini. Proti vsaki koncesiji Poljski raste odpor. Sicer pa mora Poljska sama vedeti, kako razmerje do naše države mora biti njej v prid. Dogodki na Reki se smatrajo za dokaz slabosti rimskih čimteljev napram fašistom in splošni vtisk je ta, da so ti zgoli sprejeli strašne italijanske boševitisti. Pri pozornem zasledovanju madžarskih stremiljenj se vidi, da se hoče Madžarska zateči k Italiji in zvrziti proti Jugoslaviji kakršnokoli koalicio neslovaških držav. Prepričani smo, da bo Madžarska svoja stremiljenja še nadaljevala. Ali ne sanja Jugoslavija, mameč tudi Češkoslovaška mora stati na straži proti tem splošnim, ki ogrožajo našo državo.

STUDIJSKI DIJAKOV NA POLJSKIH UNIVERZAH.

— Beograd, 1. marca. (Izv.) Poljski poslanik na našem dvoru g. Okanski je včeraj javil zunanjemu ministru dr. Ninčiču, da je Poljska rade volje pripravljena sprejeti na svojih univerzah naše dijakove in jim nuditi vse ugodnosti. Poljska vlada je pripravljena s vsimi sredstvi olajšati študij in bivanje naših dijakov na Poljskem.

NOVI ITALIJANSKI POSLANIK V PARIZU.

— Pariz, 11. marca. (Izv.) Novi italijanski poslanik v Parizu grof Storza je očeraj prispej v Pariz in prevzel vodstvo poslaništva.

Gospodarstvo.

Novi režim na valutnem in deviznem trgu.

Ko je g. Kumanudi po svojem gen. inšpektorju Jakobličevu — gospod Petrovič je imel službo dovelj in se zanima sedaj za apnenec — začel zadnje dni februarja popravljati našo valuto, je njegovo akcijo spremljalo vse, kar ima smisel za obče potrebe, s odkritosrčnim zadoščenjem. Zgodilo se je to pred vsem zategadelj, ker velika večina našega naroda navzlic kočljakemu tomu našega časopisja in metodičnemu izpodkopavanju vsake avtoritete vendar še z zaupanjem zre v naprave kakor je finan. ministrstvo. Akcija se je dolgo napovedovala. Na vsak način tako dolgo, da bi bila dobro in skrbno pripravljena. To se pa žal ni zgodilo. Glavna opora celih novo zasnovanih akcij je Narodna banka. Njej pripada ves denarni promet quoad nabava deviz in izvoz valut kot podlaga za pridobitve dobroimetij v tujini. Idei pripade vsa arbitraž, brez katere dandanašnji denarni promet z velikim svetom ni mogoč, ona je poklicana prevzemati valute od denarnih zavodov ter odločevati o eksportnih valutah in devizah izvoznikarjev. Gotovo važne posle centralizira v Beogradu. Narodna banka ob času novih predpisov ni imela tega anarata ter ga tako zlepa niti ne more dobiti niti ga ne more navaditi na novo delo. Gosp. Kumanudi se je premalo informiral o težavnosti cele akcije in komplotiranosti, zanesel se je preveč na teorijo in na svoje uradniške svetovalce. Tudi finančni inšpektor ne bo de kos svojih nalogi. Deset dni vlada nov režim. Žalostno dejstvo pa je, da o vseh teh novih ukrepih Slovencev v svojem uradnem listu do danes ne najde niti črke. Vse je navezano na nezanesljive vesti dnevnikov in skrajšani obliki. Tako danes zavodi in trgovci res ne vedo, kaj vse pravzaprav velja. Ko je pričela akcija, je stala krona na 155, včeraj je stala na 175 v Zürichu. Mal uspeh, ali uspeh je. Bojimo se le, da akcija ne bo trajne vrednosti. Doslej tujih valut nikdo ne kupuje. Finančna uprava se je postavila prve dni nekako na stališče maksimiranja valutnih tečajev. Iz Beogradske borze smo čitali tečaje, ki so bili daleč izpod svetovne paritete. To smo v svojem listu tekom tedna tudi številčno izpričali za dolar, za liro. Na to pot svojevoličnega notiranja kurzov denarni zavodi ne morejo slediti finančni upravi, katera je naš vrsta dva tri dni pešico tujih deviz na borzo v Beogradu. O resnem prometu pa ni bilo govora. Našlo se je nato vse polno nepoučenih, ki so v listih zategadelj zmerjali Zagreb in Hrvate ter Ljubljano in Slovence. Ta vprašanja so pa presna, da bi se dalo rešiti jih s terorjem in gospodarskim fašizmom. »Rije« gotovo ni neprijazna fin. resor-tu, pa berite, kaj piše včeraj o celi akciji. Nam je pa za stvar, in ne za osebo. Tu ne gre za uspeh g. Kumanudija ampak za vitalno vprašanje našega gospodarstva. Maksimalnih cen noče in ne more vlada držati niti za živež, niti za les, niti za premo-g. Pa se naj osmeli kdo misliti, da bo komandiral internacionalna plačila sam zase potom dveh skromnih borz v Zagrebu in Beogradu. Stroga kontrola bank je na mestu. Zabrana prodajati čimer in krono a la baisse v inozemstvo je na mestu. Zabrani štpekulativno nakupovanje tujih plač. sredstev od strani bank le na mestu, istotako le prav, če se prepove prodaja valut zasebnikom, samo potem treba paziti, da se ne izra oderuham v roka, kateri so imeli te dni zlat teden. Pravilno je, da se nadzira trgovca, kako je porabil kupljeno tulo valuto in devizo. Vitalno potrebno je, da se strogo kontrolira eksportno valuto. Odprli smo meje, odpravili carino, da ugodimo pot eksportu. Povzročili smo doma lakoto in draginjo zaradi ljube svobode. In dobile-na valuta iz eksporta naj torej saj služi potrebam zemlje, ne pa špekulacij izvoznikarjev. Finančna uprava je po svojih razglasih namignila na a la baisse manipulacije s našo valuto. Tisti, ki so se padanja valute najbolj radovali so bili veliki izvoznikarji. Pad naše valute je bil in je voda na njih kolesa. In prav ti krogi so bili doslej najbolj favorizirani. Navili so skupilo, kadar jim je najbolj prišlo. To je naravno in umevno, ker so to trgovci, ki morajo misliti na zaslužek ne na izgubo. Stvar države pa je, da vprašanje pametno regulira. Ne sme pasti iz ekstreme v ekstrem. Finančna uprava naj pokaže tudi voljo in naj ne bo trmasta. Če se ni prej pogovorila s strokovnjaki, naj to stori sedaj. Našel se bo pameten izhod. Sedani sistem na je neuporabljiv. Tihotapstvo in vertizne bo začelo na veliko. Nesprejemljivo je za denarne zavode, katerim so tudi stavljene meje, saj banke niso

vsega mogočne kakor nobena trgovina na. Po sedanjem sistemu se tepe nezasuženo industrijo. Carinari so jo že začeli šikanirati, ob uvozu zahtevajoč dokaze o nabavi plačilnih sredstev. Po dolgih mesecih dobili blago, ali finančna uprava ne dopušča uvoza. V kratkem se bodo oglasili trgovci, ki uvažajo, ker bodo kupčije s tujino silno okorne ter bodo onemogočale vsako točno kalkulacijo, kmalu bodo zagrmeli izvoznikarji zaradi obračunavanja eksportnih valut. Prišli bodo tudi še drugi. Če ne odneha lok, ki je prenapet, bo počil. V internacionalni kupčiji ne gre igrati se kakor z internimi aferami. Čitate samo zadnji »Manchester Guardian«, kako malo prijazno sodi o tej akciji. Končno naš parlament! Naidalekosežnejše gospodarske stvari odloča trojica ljudi po svoje. V parlamentu pa nobenega odneva. Pač pa že dva dni čitamo, kdo je vse rešil slovenske bolnice! Bog se usmili našega dobrega naroda!

Napredovanje v delu na II. Ljubljanski valitni sejem od dne 2. do 11. septembra 1922.

Prilikom naše prve velosejske prireditve v Ljubljani v letu 1921 se je iskalo razstavni prostor v izmeri 25.000 m² kot veliko premajhen in se iz tega varoka ni moglo ozirati na vse prijavljene interese posebno na one, kateri so se prijavili v zadnjih mesecih pred otvoritvijo. Da se temu pomanjkanju prostora odpravimo, se ho za letošnjo prireditev razstavni prostor povečati na približno 60.000 m². Iskalo se je pa še sedaj, da je splošni interes veliko večji kot preteklo leto, posebno živahno se prilagajajo trditve iz južnih krajev naše države in inozemstva. Novo dobljeni prostor se bo začel prirejati, čim postane vrome malo bolj konstantno. Načrti se že izdelujejo in upamo, da se bo celotna slika še bolj izpopolnila. Prijave k udeležbi prihajajo dnevno številno, vendar pa je opaziti, da ravno lanski razstavljalec še čakajo. Od več strani smo čuli, da mislijo, da jim je razstavni prostor itak že zagotovljen. Temu pa ni tako. Sejmaki urad se mora strogo držati načela: »Kdor prej pride, prej melje« in se odira na prijave samo po vrstnem redu njih doboda. Veliko bolj agilne pa so one trditve, katere so lansko leto prireditve niso mogle udeležiti radi pomanjkanja prostora. Ape-liramo torej na lanske razstavne trditve, da se pošurijo s prijavo, ker se jim utegne v nasprotnem slučaju pripetiti, da bodo prišle s svojimi prijavi prekasno in se bo v zadnjem trenutku pokazalo žalostno dejstvo, da bodo stale kot preteklo leto cele grupe interesentov pred velosejsko pisarno in čakale, kdaj odpade kak m, katerega bi potem zasedle. Pozurite se torej industriji, obrtniki in velotrgovci, ker čas beži in utegnute priti prepozno.

Prireditve obeta biti še veliko bolj kot lansko leto in inozemstvo se že z neestropnostjo ozira na nas in na naše zmognosti v industriji in obrti. Najcenejša in najrentabilnejša reklama je danes izložitve na velosejskih, kjer dobite gotovo naročila, ki Vas zapolnijo mesec in mesec. Urad velikega Ljubljanskega sejma posluje permanentno na razstavnišču ob Gosposvetski cesti in je s potrebnimi informacijami vsakomur v času od 8.—12. in od 15.—18. ure na razpolago. Pripominjamo še, da se zamorjo dobiti v Ljubljanski velosejski pisarni informacije in prijavi dokumenti za velosejem v Zagrebu.

— g. Položaj na naših bornah. Pro-met se vrši, ali, kar se tiče valut in deviz, v jako tesnem obsegu. Dolar in frank sta še močno pod pariteto. Tečaj Zürich za našo krono je 180. Kakor je ta dvig (od 155 na 180) veselo znamenje, da se kaže vedno jasnejša v praksi, da so izdani predpisi in njih dodatne razlage tako birokratski, da ne bodo ustrezali praktičnim potrebam šivega komercialnega življenja. Tu treba drugega poslovali nego se rešujejo akti. Prvi odpor pride od strani izvozne trgovine sprito posebno neredbe, koje je izdalo ministrstvo glede vnovčavanja izvoznih deviz. Narodna banka se umika na posel posredovanja ter noče na svoj račun voditi arbitražnih poslov. Sprito njenega ustroja je to razumljivo, s tem pa bi bila moralna akcija od početka računati. Jako pametno in objektivno piše tri dni o tem vprašanju »Rije« v Zagrebu, katera gotovo ni sovražna fin. ministru. To je naravno za resen list, ki hoče ostati vodilen, pa naj si bo sicer strankarsko glasilo. Gospodarski vprašanj prvotne važnosti se ne more presojati res stališče strankarske opor-tunita. Za velike interese gre pri tem! Tako je saj mnenje našega lista. Pametno stališče je včeraj savel o tem vprašanju »Svobodni novinarji«. Ponavljamo željo, da fin. uprava čimprej spravi svojo na sebi dobro zamišljeno in hvalevredno akcijo v sklad s tem, kar se da da doseči in izvajati z razpoložnimi sredstvi in napravami.

1 dinar!

Darilo naj vsak v soboto in nedeljo za slovenske akademicke v Brnu in Pragi.

Gospodarska konferenca male antante in Poljske v Beogradu.

SEJE POSAMEZNIH SEKCIJ.

— Beograd, 11. marca. (Izv.) Tekom včerašnjega dopoldneva in popoldneva so vodile vse tri sekcije razprave v daljših sejah. Pod predsedstvom češkoslovaškega delegata dr. Dvofaka je imela sejo ekonomska sekcija v dvorani Narodne banke. Sekciji je bil predložen v razpravo obširen načrt o vseh gospodarskih vprašanjih, ki se naj predlože genovski konferenci kot celokupne zahteve male antante in Poljske. Pod predsedstvom poljskega delegata dr. Jasztizembskega je prometna sekcija v Prometni banki razpravljala o prometnih vprašanjih in je nadaljevala svoja posvetovanja popoldne v ministrstvu sa-obračaja. V tej sekciji so bila posvetovanja o rešitvi celokupnih prometnih vprašanj male antante in Poljske. Pod predsedstvom romun-

skega delegata Cîrfacesca je imela finančna sekcija od 16. do 18. sejo v ministrstvu financ. Sklenjeno je, da se ne izdajo o toku posvetovanj in razprav v sekcijah začasno nikaki komunikaciji. Na zaključni plenarni seji se sestavi obširno tok razprav in vsebino zaključkov vsebujoče uradno poročilo.

— Beograd, 11. marca. (Izv.) Predsednik konference minister n. r. dr. Velizar Janković je sredi v hotelu »Srpski kralj« priredil banket na čast delegatom male antante in Poljske. Banketa so se udeležili tudi notranji minister dr. Voja Marinković, finančni minister dr. Kosta Kumanudi in zunanji minister dr. Momčilo Ninčič, dalje načelnik beogradske občine in predsednik Udruga jugoslovenskih novinarjev Dušan Nikolajević.

VELIKO MILIARDNO NOTRANJE POSOJLO V NEMČIJ.

— Berlin, 11. marca. (Izvirno.) Po dolgotrajnih pogajanjih med nemško ljudsko stranko, centrom, demokracijo, večinskimi socialisti in bavarsko ljudsko stranko je na intervencijo kancelarja dr. Wirtha dosežen sporazum glede davčnih zakonov. Vse stranke so pripravljene potom posebnega predloga v državnem zboru predlagati sprejem 14 novih davčnih zakonov in dodatni zakon o prisilnem notranjem posojilu. Notranje posojilo je določeno na 1 milijardo zlatih mark. Vlada namerava posojilo izvesti še tokom letošnjega leta.

— g. Dodatna naredba glede deviz za izvoznikarje. K pravilniku z devizami in valutami in k novim naredbam je finančni minister izdal še dodatek, ki uravnava promet deviz za izvoznikarje. Izvoznikarjem se dovoljuje, da potom Nar. banke morejo izvajati arbitražo s svojimi zunanjimi devizami. Narodna banka odpošilja svojim zastopnikom oz. dopisnikom v inozemstvu naročila in odreja brzojavnihi potom kupovanje onih tujih deviz, katere izvoznikar želi. Kupovanje drugih deviz more slediti le tedaj, ko je izvoznikar že »plačal prve devize. Pri tem poslovanju fungira Narodna banka samo kot posredovalec. Narodna banka mora na podlagi te naredbe ineti v vseh važnejših centrih svoje zastopnike. V finančnem ministrstvu sedaj tudi razmotirajo vprašanje, kako urediti postopanje v trgovini z devizami po novih predpisih. Pravilnik k tem predpisom izide tokom 4 dni.

— g. Zadruga sedlarjev in sorodnih obrti nas je naprosila za objavo te-le izjave: Na občenem zboru zdruge soborčnikovarjev in plekarjev, ki se je vršil dne 16. januarja 1922 je razpravljaj. g. dr. Mramor končni ukrep ministrstva trgovine in obrti v zadevi ličanje vozov. G. dr. Mramor kot zastopnik ministrstva trgovine in obrti je izrazil, da se je sedlarjem na podlagi § 37 obrt. reda z odlokom ministrstva trgovine in industrije št. 19572 iz leta 1908 dovolilo ličati vozove, na katerih imajo izvršiti nove oziroma popraviti stare sedlarske izdelke, kar isti § obrt. reda določa, da sme vsak obrtnik na predmetu, na katerem ima delo svoje stroke tudi popolnoma dokončati dela, ki posega-je v bistvu v delokrog drugih obrti, ako ima v istih toliko zmognosti, vendar pa ne sme javno objavljati, da izvršuje dela, o katerih nimata njegov obrtni list oznabe. — Plekati in ličati vozove, na katerih nima sedlar nikakih izdelkov svoje obrtne stroke, se mu pa lahko zabrani in se ga tudi kaznuje. Na zahtevo celokupnega zbora, da končno izjavi g. zastopnik, ali jim sploh morejo sedlarji ličanje vozov nadalje braniti, kot se je to dosedaj dogajalo, je izjavil g. zastopnik dr. Mramor, da absolutno »ne«. Ker smo pa sedlarji od nekdanj izvrševali vsa dela pri vozovih in avtomobilih in smo se tudi tega učili, med tem ko se plekarji niso, smatramo tako izjavo od strani g. dr. Mramorja naravno za nepravilno in smešno. Obrtna oblast ima strogo predpise, da se mora vsak učence po svoji učni dobi podvre-di preizkušnji; radi tega se nam vidi zelo čudno in neumerno, kako more g. dr. Mramor na sborovanju kratkoma dovoliti plekarjem delo, katerega se iz-med vseh niti eden ni učil in sploh tega dela plekarji prej niso izvrševali, pač pa se je to pojavilo šele po vojni od mladih mojstrov, ker so delali med vojno v rasnihi avto in drugih silnihih delavnicah ter se tamle nekoliko privdili tega dela, kar je pa še itak v kvar našega obrta; prepričani pa smo, da kdor le količjak razume vozno ličarsko delo ali pa plekarsko, gotovo ne bo dal ličati svojega voza ali avtomobila plekarju, pač pa le sedlarju ali takozv. ličarju vozov. Ne razumemo, kakaj se g. dr. Mramor pravzaprav spuša v debato o sedlarski in ličarski ostruma plekarski obrti, kajti pokazal je očito, da ni kos pravilno razmotrivati vprašanje, kdo je upravičen ličati in

izdelovati vozove. Radi tega bi priporočaj. g. dr. Mramor, da si prihodnjih prihrani teko obravnavanje in da pre-pusti zadeve, katerih ne more strokov-njako reševati, tistim, ki jih bodo iz lastnih izkušenj in iz praktičnega nagi-ba brez vsakih težav jasno in pravilno razmotrivali. Ako pa hoče g. dr. Mramor kljub temu svariti še nadalje se vmešavati v sedlarsko in plekarsko stroko, katere kot tak ne more razume-ti, mu svetujemo, da se prilčno podvre-že preizkušnji, katere se zahtevajo tu-di od nas. Toliko v pojasnilo in ravna-nje! Zadruga sedlarjev, Ijemenarjev, torbarjev in ličarjev voz za Slovenijo v Ljubljani.

Novinski pregled.

— »Republique Française« konstatira, da zavzema mala antanta vedno važnejšo pozicijo v evropski politiki in meni, da bo mogla na genovski konferenci nastopiti kot sila, s katero bo treba vsestransko raču-nati. Dogodki na Reki in prihod grofa Storza v Pariz postavljajo razmerje Italije do male antante, ki dale tudi izbora-ta za sporazum med Francijo in Italijo, v osrednje aktualnosti. Resničen, lojalen in popoln francosko-angleški dogovor, ki je odločilen za eksistenco male antante, tvori tudi glavno podlago za zdravo poli-tiko v Srednji Evropi. V tem smislu je dr. Beneš doslej uspešno služil antanti, ne da bi bil pri tem zanemarjal lastne interese, katere je potem zastopal v Parizu in Londonu. Z bližanjem med Češkoslovaško in Avstrijo ter poljsko - češkoslovaškim dogovorom je dobila mala antanta svoj poln pomen, ker se je tako izgradil njen sistem.

— »Narodni Politika« piše o Reki in Vilni. Reka je d'Annunziove pustolovščine, oboje pa predstavljata giro proti miroljnim pogodbam ali razsodbi Zveze narodov, eventualno Najvišjega zavezniškega sveta. Mučno je, da Italija po dveh letih še ni izvedla rapalskega dogovora, ki si ga je sama nadiktila. Na Reki je bila ustanovljena domača vlada, ki mora, pa ako bi bila še tako italijanska, priti do končnega sporazuma, da Reka ne more ek-stitirati. Toda fašisti računajo na izpre-in prilateljskega razmerja s kraljestvom SHS. Laže bi eksistirala brez Italije kakor brez Jugoslavije. Še to malo, kar je bilo Jugoslaviji priznano, košček reškega pristani. Baroš, hoče Italija iztrgati iz Jugoslovenskih rok. Ali Reka mora biti v ozkih stikih z Jugoslavijo, ako hoče ek-stitirati. Toda fašisti računajo na izpre-membe v Jugoslaviji in brezvestna poli-tika hrvaškega bloka jih podpira v tem upanju. To je naglašalo fašiste, da so str-moglavili domačo vlado in vzeli v svojo roko usodo Reke ter odrekli Jugoslo-venom pravico do Baroša. Za nasilje na Reki je odgovorna italijanska vlada.

— Daily Chronicle« piše k preteči angleški krizi, da Lloyd George ne bo resigniral, do katerega sklepa ga je pri-vedel v glavnem interes na uspehu ge-novske konference in gospodarske vpo-savitve Evrope. Horizont se je razjasnil in tako se ne bodo načrtom Lloyd Geor-ga v teh stvarih stavila nikake ovire več na pot. Balfour je se dni v svojem velikem govoru o krizi naglašal, da tekom vojne ni nihče drugi nosil tako velikega bremena kakor Lloyd George, pa tudi nihče se ni kazal bolj pogumnega od njega. Noben angleški državnik še ni stal pred tako novimi in silnimi potrebami. Lloyd George pa ni pokazal le poguma, marveč je znal uveljaviti pri svojih za-veznikih, kakor povsodi, moč svoje last-ne osebnosti, kakor tudi avtoriteto Ang-lije. Ako bi se sedaj ne priznavalo Lloyd George, ki je brez dvoma ena najpomembnejših figur v najpomembnejšem delu svetovne zgodovine, bi to prineslo splošno ogromno škodo.

— »Nuova Antologia« študi službi, po-leg drugega italijanskega časopisa, madžarski propagandi v inozemstvu. Pred-sednik madžarske akademije umetnosti Berzovitz je še med politike in naglaša v »Antologiji« skupnost italijanskih in madžarskih ter sploh neslovaških intere-sov v Srednji Evropi in na Balkanu. Kaže tudi nevarnost vseslovaške hegemonije pod ruskim vodstvom. Obširno se peča s nevarnostjo, ki preti ne le Nemčiji, Avstriji, Madžarski in Romuniji, marveč tudi Italiji s strani nove slovaške velesile na Jadranskem morju. Madžarom se mora priznati to, da delujejo za svoje flamen-po širnem inozemstvu naravnost izbornu. Italijani jim seveda radi odpirajo progte

v svojem časopisu. Saj so Madžari najmanj tak nasprotniki Slovanom kakor Italijani. Slednji so vrhu vsega hmalci, ki hočejo nas po eni strani ugonobiti, po drugi pa se nam v slučajih naljubeznivože laskajo.

Politične vesti.

— V slučaju ministrske krize. »Epo-hac poroča: V slučaju, da bi dr. Kum-nudi podal demisijo, bo na njegovo me-sto imenovan dosedanj minister notra-njih del dr. Vojta Marinković. V demo-kratskih krogih se govori, da bo demo-kratski klub na to kandidiral za mini-stro notranjih del hrvatskega poslanca dr. Edo Lukinića.

— Beograđska akademska omladi-na za sporazum s Hrvati. Iz Beograda javljajo, da sklicuje velik shod aka-demski združenje »Pobratimstvo«. Aka-demiki in meščanstvo se pozivajo na protestni shod, na katerem bo omladina zahtevala, da se sodnim potom razjasni afera Pribečević-Hercigonja. Na tem shodu pa namerava akademska omladi-na tudi sprejeti resolucijo, da se uvede akcija za odstranitev hrvatsko-srbskega spora. Akademska omladina za-hteva, da se odnosi do bratske Hr-vatske postavijo na temelj medsebojne ljubavi in bratske slege. V kolikor je znano, so započeli to akcijo radikali in komunisti. Demokratska akademska omladina je za drugi del zborovanja, ne soglašajo pa, da razpravlja in se vmešava akademska omladina v spor Pri-bečević-Hercigonja.

— Politika in kultura. V torek, na 72. rojstni dan predsednika Češkoslo-vške republike Masaryka, so postavili v praškem državnem zboru Masary-kov kip, umetniško delo mojstra Stur-se. To slavnosti so se udeležili pred-sedniki in podpredsedniki državnega zbora, poslanci, senatorji ter vsi mini-stri. Predsednik Tomašek je pri tej pri-liki govoril o razmerju med kulturo in politiko. Naglašal je, da so češkoslova-ški umetniki vseh strok pripravljali od početka češkega razvoja osvoboditve češkega naroda. Od narodnih pesmi in pravljic doletel so vzdrževali narodni pesniki, igralci, pripovedovalci, slikar-umetniki idejo češkoslovaške samostoj-nosti in nacionalne neodvisnosti. Prvi pensiki, igralci, pripovedovalci, slikar-ji in kiparji so imeli vedno na misli dvigniti narodno zavest in češkoslova-ški znanstveniki ter skladatelji so pri-pravljali srca vseh generacij na trenot-ek revolucije, ki prinese narodu svobodo. Kultura in njen najlepši plod, umetnost, sta oplojati narodna tla, iz katerih je zrastle svoboda in neodvis-nost današnje države. Zato je imelo velik simbolični pomen ob povratku zmagovitega vodje češkoslovaške re-volucije dejstvo, da ga je na pragu Pra-ge poleg političnih voditeljev pozdravila pred vsemi češka umetnost iz ust moj-stva Jiraska. Kultura in v prvi vrsti umetnost nista pripravili samo duha, nego sta utrdili tudi temelj, na katerem stoji danes samostojnost češkoslovaške države. Zakaj je zgradba naše države tako solidna in močna, zakaj njena notranjost tako zdrava? Zato, ker se opira na kulturno prebujen narod, na narod, ki je v tako visoki meri zrel. Iz tega sledi, da mora kultura tudi v bodoče ostati sok in kri naše države. S tem so podani odnosi med kulturo in politiko pri nas za večna časa. Nikdar se ne sme pozabiti, da je odvisno eno od drugega, da druga drugo popolnju-je, da druga živi le z drugo. — Pred-sednik Tomašek je na to naglašal, da Masaryk ne pripada le češkoslovaške-mu narodu, nego vsemu svetu kot mož univerzalnega duševnega vizorja, ki je našel priznanja tudi v inozemstvu. Naj bi velikost njegovega duha vpliva-la na vse one, ki delajo ž njim vred in pod njim. Nikakih malenkostnih ma-lomeščanskih naziranj, ki se izgublja-jo v malenkostih in ničnostih, nego stremiljenje bližati se najvišjim, najlepš-im in najplemenitejšim ciljem, naj bo do smernice vseh činov in odločb v tej zbornici!

— Radió za morlice. Radió je po-slal 7. t. m. muslimanskemu parlamen-tarnemu klubu nastopno brzojavko: »Zagreb, 7. marca. V imenu človečno-sti, ki je najkrepkejša vez bosansko herojevinskih muslimanov s ostalim hrvatskim narodom, svetujem Vam in priporočam, da iz sedanjega vlade brez odlaganja odpokličete oba svoja zastop-nika, aka ona v zadnjem trenutku ne izposlujeta pomiloščenje Aliagija.« Br-zojavka je došla v Beograd, ko ni bilo v klubu nobenega poslanca. Šele drugi dan zjutraj je klub svedel za brzojav-ko, a je ni hotel dati v diskuzijo, ker stoji na stališču, da je Aliagij zagrešil umor, a ne politični zločin. 8. tem je muslimanski klub odbil poskus, da bi se Radió vmešaval v notranje razmere muslimanskega kluba, obenem pa je tu-di pokazal, da je mnogo pametnejši od Radića.

— Razmerje med Angličani in Fran-cozi. Angleški dnarvik »Manchester Guardian« podaja izvleček iz govora, ki ga je imel v Cercele francoski oxford-skega vseučilišča znani angleški žurnalist in romanopisec G. K. Chesterton, katerega roman »Cetrtke« imamo tudi v slovenskem prevodu (O. Zupančič). Chesterton je rekel, da imajo Angličani že sto let popolnoma napačno naziranje o francoski duši in da zadržanje Fran-cije napram drugim narodom ni široko-žalostno, ampak realizem. Nato je grajal žalostno navado Angležev, ki pravijo, da so Francozi militaristi in da so po-dedovali Napoleonovo častihlepnost. Dejstvo je, pravi Chesterton, da je proti vsem angleškim teorijam med svetovno vojno imela Francija prav in Angličani

niso imeli prav in ona jim lahko reče, da jih je svarila pred nevarnostjo. — P. V. B.

— Iz Italije. Italijanski parlament je sklican na dan 15. marca. Na dnevnem redu so samo poročila vlade. Glasovanje za zaupnico vladi se pričakuje že za 18. t. m. Na isti dan je sklican tudi sen-at. — Za nadškofa v Milanu je imeno-van megr. Tozi, sedanjí škof v Andriji. Novi nadškof je oseben prijatelj papeža Pija XI. že od mladih nog. Rojen je l. 1863. — Ker se vrše po nekaterih me-stih manifestacije radi dogodkov na Ra-ki, svarita lista »Mondoe« in »Epoca«, da naj se demonstracije nikar ne vrše več, ker morejo Italiji samo škodovati. »Mondoe« pravi, da mora vsaka akcija vlade izhajati samo s tal rapalske po-godbe. Vsak pojav ljudstva, ki bi ho-tel odgovorno oblast spraviti do akcij, ki ne soglašajo z mednarodnimi pogo-dami, bi povzročil v zunanjem svetu vtisk spora med ljudstvom in vlado, katere bi tako prišla ob svojo avtorite-to. Italija stoji pred genovsko konfe-rencio in potrebna je, da kaže strogo narodno disciplino, kajti sicer, ako bi kazala nemožnost za držanje pogodeb, bi ji odpadla vsaka aspiracija na go-spodarsko ekpenzivnost izven mej.

— Kandidatura za albanski prestol. »Daily Telegraph« je dobil baje iz Dra-ča informacije, po katerih bi Albanci želeli dobiti za svojo deželo poglavarja Mbreta, kateri naslov je nosil pred voj-ne prince Wied. Albanci hočejo ali kakega Bnaparte ali sir Robert Cecil. Francozi delajo sveda za prvega, ali Robert Cecil ima več šans za albanski prestol, ker je lansko leto v Zvezi na-rodov tako energično zastopal albanske interese. Mogoče pa je vest o albanskih željah glede glavarja izmišljotina, ka-kršnih je bilo tozadevno že več v fran-cosko-angleških listih. Najbrže tudi Bo-naparte in Robert Cecil nič ne zdehata po albanskem prestolu.

— Lloyd George in genovska kon-ferenca. Londonski dopisnik »Giornale d'Italia« poroča, da upa Lloyd Geo-rge na ugoden izid genovske konferen-ce in sicer s pomočjo Amerike, Nemčije in Rusije. Balkanske države in latinski narodi so zanj postranskega pomena. Lloyd George upa, da bo tudi v Genovi porazil Poincaréjevo politiko.

— Prihod belgijskega kralja v Rim. Belgijska kraljeva dvojica pride v Rim 18. t. m. Obišče kraljevske rodbi-ne in papeža. Poset je bil določen že za mesec januar, a odložen vesled smrti Benedikta XV.

— Še en kandidat za albanski pre-stol. »Daily Telegraph« poroča iz di-plomatičnih krogov, da so Albanci po-nudili tudi lordu Robertu Cecilu kan-didaturo za albanski prestol.

— Tožba proti bivšemu cesarju Karlu. V sredo dne 15. t. m. se vrši v Pragi obravna proti bivšemu cesarju Karlu Habsburžu. Tožiteljica je mestna občina praška, ki toži Karla za izročitev vseh onih posestev, ki si jih je cesar Ferdinand II. po porazu Čehov na Beli gori l. 1620 prisvojil.

Juljska krajina.

— Politično društvo »Edinost« v Trstu bo imelo 23. t. m. izredni občni zbor. Gre za delno izpremem-bo pravil.

— Proti rabj slovenščine na tr-žaških sodnihah. Italijani, demokratska stranka je imela svoje zborova-nje, na katerem se je med drugimi na dolgo razpravljalo proti temu, da se dopušča še sedaj raba slovenskega jezika na sodnihah v Trstu in sklenili so, da bodo energično zahtevali ure-ditve glede rabe jezikov na sodnihah s posebnim zakonom. Italijanski de-mokratije pa so pristavili, da vlada lahko napravi izjemo za Komen ali Postoino, toda v Trstu sme vladati na sodnihah samo italijanski jezik. Jugoslovanski poslanci store tostar-no vse potrebne korake.

— Z Goriškega. O sklepu goriškega izrednega deželnega zbor-a glede avtonomije pišejo zelo obširno italijanski časopisi v Gorici in Vid-mu. Sedaj se je pokazalo, da so na Goriškem vsi Italijani in Furlani za avtonomijo in da stoji proti avtonomi-jam samo fašisti, ki v videmskih časopisih surovo napadajo goriške in slovenske politike. — V Suždu pri Kobaridu so na pustni dan italijanski orožniki brez vsakega povoda na-padli skupino slovenskih fantov, ki so mirno gredoč proti domu peli svoje pesmi po cesti. Orožniki so jih suvali in pretepali, potem ko so bili fantje že doma. Pa so prišli ponje in jih odgnali v zapore v Kobarid. Tam so ž njimi zonet skralno surovo rav-nali in posredovali le moral občinski zastop, da so bili fantje končno re-šeni. Brezprizorno italijansko bar-barstvo! — V Vrtojbi pri Gorici so si ustanovili obrtniki in rokodelci dve zadrugi organizaciji in sicer v Go-renji Vrtojbi stavbeno društvo, v Dolenji Vrtojbi pa stavbeno zadrugo. Obe zadrugi uspevate zelo dobro in tako sta mogli letos porazdeliti že znatne darove tamkajšnji šoli ter obrtnonadaljevalni šoli v Mirnu, spomnili pa so se s podporami tudi svojih pomočnikov na državni obrt-ni šoli v Ljubljani.

Program svečanosti kraljeve poroke.

— Beograd, 11. marca. (Izvir.)

Priljubljeni odbor za svečanosti kraljeve poroke je imel plenarno sejo v četrtek 9. t. m. Svečanostni pro-gram je v glavnih točkah že izdelan. Svečanosti so določene za 4 dni. Vi-soka zaročenka pride v Beograd iz Bukarešte z ladjo po Donavi. Kraljič-na Marija z materjo stanuje v apar-tementi takolimenovane Krzmano-vičeve kuće. Kralj Ferdinand bo sta-noval v starem kraljevskem dvoru, naš kralj Aleksander v novem dvoru. Dan poroke še ni definitivno dol-žen. Na dan poroke, ki se bo vršila po domačih srbskih običajih, odjaha kralj na belem knoju v spremstvu številne gardne konjenice pred stan svoje zaročenke. Vračanje djevera

in kuma še ni rešeno. Rešitev tega vprašanja je prepuščena Nj. Vel. kralju Aleksandru. Skoro gotovo je, da prevzame funkcije djevera princ Pavle.

Po končani poroki bo veliko de-filiranje čet. Popoldne sprejema kralj skupno s kraljično čestitke raznih korporacij in kulturnih organizacij. Za popoldne so določene velike ljud-ske veselice na Kalimegdanu in Top-ciderju. Drugi dan svečanosti je veli-ka revija jugoslovenskih trup. Revija se udeležijo 50.000 vojakov. Isti dan bodo tudi velike športne tekme, med drugimi nogometne med Beogradom in Zagrebom. Zvečer je na Savi in Donavi velika razsvetljava.

Sokolstvo.

Prva obletnica smrti dr. Ivana Oražna.

Dne 11. marca 1921 se je blisko-vito raznesla po Ljubljani, po Slo-veniji in po vseh državah, da je na svojem tišem domu na »Zelenem hribu« nenadoma umrl dr. Ivan Oražen, prvi šef zdravstvenega odseka za Slovenijo in prvi starosta in ustanovitelj Jugoslovenskega Sokolskega Saveza. Veliko sokolsko rodovino je prešinila globoka žalost ob smrti prvega brata, ki je hotel videti ves naš narod prešiniten s sokolsko idejo in z ono veliko in iskreno nesebičnostjo, ki je bila bistveni del njegovega značaja.

Vsem je še v živem spomnu veli-častni pogreb, ki ga je svoemu ljub-ljenemu bratu starosti privedlo So-kolstvo in ki enakega pod sokolskim praporom še ni videla Ljubljana. Danes nam stopajo živo pred oči vse vrline, kreposti in čednosti br-a dr. Oražna, ki je vse svoje živ-ljenje kot zdravnik in kot Sokol po-žrtvovalno služil domovini in na-rodu, boreč se z vsemi svojimi moral-nimi silami za svobodno in srečno bodočnost nas vseh. Smer in smot njegovemu delu je naravnalo sokolsko geslo: Ne dobljka, ne sla-ve! — Plemenitost svojega mišlje-nja je posvedočil s svojo oporoko, ki naklanja njegovo imovino zdrav-niškiemu naraščanju našega vseučili-šča, ki naj — ko ga poklic razvrsti med narodom — z vestnim izpolnje-vanjem svojih idealnih nalog v zmis-lu in duhu sokolskega bratstva po-maga trpečim, dviga obupajoče in se ves in vselej žrtvuje bratom in sestram! Tako oporoka more imeti svoj izvor samo v globoki sokolski zavesti, ki se je nepotvorna izra-žala v vsakem dejanju zrelega mo-ža dr. Oražna! In tako socialno vzgojo more dati samo Sokolstvo, ki brez razlike na stalež in vero do-vaia vse plasti naroda po načelu so-cialne pravičnosti do enakosti in svobode! Bratu dr. Oražnu ni bilo dano, da bi učakal naš I. vsesokol-ski zlet, ki združi letos v avgustu vse naše nebrojne množice v Ljub-ljani! A Sokolstvo tudi v onih sla-vnostnih dneh ne bo pozabilo nani, ki je deloval za naše državno in na-rodno edinstvo in ki je polagal temelje našemu sokolskemu ulednjenju. Te-daj obiščemo njegov grob, da se po-klonimo njegovemu spomnu in da obnovimo prisego: Zvestoba do smrti lepoji in veličini sokolske misli!

PRIPRAVE ZA VSESOKOLSKI ZLET.

— Sokolom v Ljubljani in okolici. Pri-prave za I. jugoslov. vsesokolski zlet so v polnem tiru. Posamezni odseki delujejo, potrebno je pa še veliko število sodelav-cev. Pozivljamo vse brate in sestre ljub-ljanskih sokolskih društev in sokolskih društev v okolici Ljubljane, da se čimprej javijo v zletni pisarni za sodelovanje v raznih odsekih. Dolžnost vsakega Sokola je, da pri zletu aktivno sodeluje. Pred-vsem se naj javijo za delo v raznih od-sekih oni bratje in sestre, ki ne telovadijo. Vsakdo pa, ki se pripravi in sprejme dolo-čeno delo, mora poverjeno nalogo izvršiti točno in vestno. Zdravol Starešinstvo Jug. vsesokolskega zleta.

— Sokolska razstava. O priliki I. ju-goslov. vsesokolskega zleta se vrši tudi sokolska razstava, katere se udeležijo celo-kupno jugoslovensko Sokolstvo. Zletni od-bor je dal vsem župam navodila, da zbi-rajo tozadevne materialje ter prirede naj-prej župne razstave, potem pa naj pošlje-jo zbrani material razstavnemu odseku v Ljubljani. Pozivljamo vsa društva in tudi vse brate in sestre, da zbirajo marljivo ves tozadevni material, skrbje že sedaj za si-lke telovadnic, telovadnih prostorov, po-sameznih nastopov itd., dalje razne zletne znake in druge zgodovinske spomine na Sokolstvo. Ne odlašajte preveč s delom. Čas hiti!

— Zletni plakat. Župam so bili razpo-slani prvi plakati za vsesokolski zlet. Nj ih je izvršil slikar Vavpotič in so bili pri-pravljeni za III. vsesokolski zlet leta 1914. Ta plakat je izdan kot prvi zletni plakat, med tem ko mu glavni plakat, ki ga je iz-delal slikar Dragutin Inklostri, sledi v mesecu juniju.

— Glasba k prošim vajam članov in članic. K prošim vajam članov in članic za I. jugoslov. vsesokolski zlet je zložil znani sokolski skladatelj brat Karel Po-spisil novo glasbo. Obe skladbi sta sedaj v tisku in izideta koncem tega meseca. Društva, ki so glasbo naročila, naj potpe-ko bo dotiskana, se jim takoj pošlje.

— Telovadišče. Stavbni odsek je iz-delal na podlagi odobrene situacijske razdelitve zletnega telovadišča detaljne načrte za tribuna. Razpis za zgradbo teh tribun se tudi že pripravlja in bo v pri-hodnjih dneh objavljen. Dela planiranja in ureditve zletnega telovadišča je oviral do sedaj neugoden zimski čas, vendar so vse priprave izvršene in se začne sedaj takoj z delom.

— Amerikanski Sokoli za zletni fond Saveza. Med ameriškimi jugosloven-skimi Sokolstvom je zavladalo živahno za-nimanje za vsesokolski zlet. Od več dru-štev prihajajo poročila, da odpošljejo na zlet deputacije, nekatera se zanimajo celo za tekmo, katere se nameravajo udeležiti. Pred par dnevi smo prejeli celo izdano vsoto za zletni fond Saveza v znesku Din. 2500. Ta znesek je poslal neumorni sokolski delavec v Clevelandu brat Fran Hudovernik. Znesek so nabrali tamojšnji Sokoli v zlic neugodnim razmeram, v ka-terih žive. Bratom iskrena zahvala.

— Sokolska konjenica na zletu. Ob vsesokolskem zletu nastopi pri povorki in na telovadišču s posebnimi vajami sokol-ska konjenica. Člani društev, ki se namer-avajo udeležiti nastopa konjenice, naj sodelujejo javijo že sedaj po svojih dru-štvih jezdemu odseku Sokolskega dru-štva v Ljubljani. Narodni dom, kateremu je poverjena naloga, da organizira vso sodelujočo sokolsko konjenico. Odsek bo po možnosti preskrbel za ležo poponoma opremljenega konja, izvemši sokolsko odejo za konja, ki jo mora vsak jezdec nabaviti sam.

— Seja prehranjevalnega odseka Zletnega odbora za I. Jugoslovanski vsesokolski zlet se vrši v torek dne 14. marca 1922 ob 20. uri v zletni pisarni, Narodni dom. Člani prehranjevalnega odseka naj se seje gotovo udeležijo. Va-bimo tudi druge brate k sodelovanju pri prehranjevalnem odseku.

— Kralj na sokolski matineji. Dne 18. pret. m. je priredilo Sokol-sko društvo v Beogradu matinejo v Narodnem gledališču. Na matineji je sodelovalo nevsko društvo »Stanko-vič«, Sokoli pa so izvajali proste va-je in vaje na orodju. Matineje se je udeležil tudi kralj Aleksander. Be-ograjsko časopisje opisuje to matine-jo kot eno najboljših in največjih, s katero se more ponosati Sokolstvo naše prestolice.

— Vadijski zbor Viškega Sokola je sklenil, da se bodo sprejemali telo-vadci in telovadke, ki nameravajo na-stopiti na vsesokolskem izletu v Ljub-ljani samo do 1. aprila t. l. Isto velja za moški in ženski naraščaj.

— Predavanje na Viču. Prosvetni odsek Sokola na Viču priredi v ponedel-jek dne 13. marca t. l. ob pol 8. uri zve-čer v Sokolskem domu javno predava-nje. Predaval bo g. dr. Ivan Lah o temi: T. G. Masaryk in njegovo delovanje v inozemstvu za časa vojne. Predavanje bo spremljalo 90 skiptičnih slik iz svo-tovne vojne. Vstop vsakomur prost. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Sokol II. naznanja, da je prednja-ški zbor z ozirom na težkoče temeljite priprave za letošnji vsesokolski zlet skle-nil, da oni telovadci, ki bodo šele po 30. marcu t. l. začeli redno zahajati k telo-vadbi, ne bodo pripuščeni k javnemu na-stopu pri zletu. »Paradnih« Sokolov ne potrebujemo. Ta določba velja za člane in članice, moški in ženski naraščaj. — Brat matrikar posluje v društvenih pro-storih vsak ponedeljek, torek, četrtek in soboto; oni člani in članice, ki tega še ni-so storili, naj se čimprej zg'asijo pri njem za vplačilo članarine in zletnega garan-čnega fonda ter potrditve veljavnosti lo-gitmacije.

— IV. izkaz za dijake v Češkoslo-vški. Skupna vsota III. izkaza K 23.410 Darovali so nadalje: zbirka učiteljskega zbora kr. drž. višje realko v Ljubljani K 2.360.—; zbirka g. notarja I. Rohr-manna v Kostanjevici po K 200; notar I. Rohrmann, sodnik I. Grum, F. Rabu-se dr. I. Ivanišević, Sevar Alojzija, La-voelav Bužar po 80 K; B. Pavlič, nad-zornik R. Kosjek, po 60 K; V. Uršič, po 40 K; I. Gorup, Ludovik Jelčnik, I. Kerin, Jurčec, dr. Lozar, Lenč Zagre-b, Ivan Gerlovič, V. Bučarjeva, M. Hladnikova, po 20 K; M. Kobau, Bro-dnik, Lili Zilndrova, V. Avguštinova, Achtehn, K. Eerčigolj, A. Gatsch. Skupaj K 1.940.—. — Skupaj K 27.740.—

Kulturni.

Dragutin Inklostri - Medenjak.

Krupna umetniška ličnost u nas Srba. Covek se prirodjenom ljubavi za umetnost. Covek neograničen u ljubavi i u mirniji. Covek i saviše neustraš.

Nesreća ga je pratile i u životu i u radu. Svi njegovi putevi bili su po-suti trnima i ostrim kamenjem. Covek, čiji je život bio prepun bu-ra, nepogoda, katastrofa i razočaranja. Covek, čiji život nije bio lepa harmo-nija, nego teška tragedija.

Pošto njegov život nije bila lepa harmonija nego vešita borba, vešito prepiranje, to se i u njegovoj umetno-sti opaža harmonija nego disonancija. U njegovim kompozicijama i pojedinih oblicima ne opažaju se okrugle, meke, prijatne i talasaste linije, nego još po-najviše tvrdi, ostri, teški i čokasti oblici.

I taj vešiti patnik, ta vešita skita-lica, taj pravi srpski bohém, spada među one retke i krupne ljude, spada među one snažne duše, što su u umet-nosti svoga naroda stvorili nešto sas-vim novo. I Inklostri je u srpskoj umet-nosti stvorio nešto sasvim novo, stvo-rio je srpsku dekorativnu umetnost.

On je sam sebi prokrio put i sa svojim ličnom snagom korača i dalje po tome putu. Taj njegov put je ograni-čen. On često puta posrne na tome putu, ali svaki onaj korak, koji je uči-nio kao umetnik, to je njegova vlasti-tost. Njegov polet protisao je iz nje-govog bića.

Donji erakli dekorativni umetnik ei bio i u obliku i u tonu finiji od nje-ga, koračaoe brže od njega, ali ne bi-ti tako originalni kao on. Oni ču brže napredovati, ali jedino pod njegovim vodstvom.

Završna reč o njegovom radu ne može se danas izreći, jer Inklostri još živi i radi. Radi vrlo intenzivno. Radi vrlo mnogo. Kao da ima mnogo što — šta da nam kaže, pre no što za navek zakloni svoje oči.

Posmatrajući njegovo dekoracija na papiru, na zidu, na drvetu, na plat-nu i na svili, možemo već danas tačno konstatirati, da Inklostri nije ertaš, na-go kolorista, da u svaku onu liniju, ko-ju je povukao, nije uneo lično osećaja. Njegova umetnost je siromašnija u li-nijama, a bogatija u boji.

I svojim poslednjim slikama »Prvi znači sloboda«, »Zagonek« i »Naš Ja-dran« dokazuje, da ima više smisla za boju, nego za liniju.

Ta njegova dela izgledaju nam kao večernje rumenilo lepog jesenjeg dana, što hoće još jedan put, pre no što se spusti crna noć, da razlije po zapadnom nebu svu svoju nožnu lepotu in nežan sijaj.

Medju krupnija dela može se na-čunati njegova slika »Naš Jadran«. U tome radu ne prikazuje se Inklostri više kao dekorator, nego kao monumentalni slikar. U onom strašnom požaru, u onom ogromnom nebu, u onoj neizmjernej pu-šini ozleđa se veličina. U toj slici dođ je Inklostri ono, što je osećao. Boja je bila u toj slici, što ga je zanosila, lepi tonovi bili su, što su ga oduševali na taj posao.

U boji nije gladak, šarep, slab, mutan, tešak i mračan, nego lak, živ, svež, mekan, topao i ugodan. Inklostri ima ukusa. Ukus je go-tovo sve u slikarstvu i vajarstvu. Ko raspolože dobrom umetničkom tehni-kom, a pri tome nema ukusa, ne može nikada biti pravi slikar niti vajar.

Vrlo često se dešava, da umetnik pri komponovanju umetničkog dela i pored svoga umetničkog znanja, nije kadar urediti po neku stvar. U tim kri-tičnim trenucima, gde mu ne može da pomogne umetničko znanje, on doter-uje stvar po svome instinktu, to jest po svome ukusu.

Slika »Naš Jadran« nije ručna vo-đina, nego delo pravog slikara, punog slikarskog temperamenta. U toj slici ne opaža se neugodna, mekana i milta-va dosadnost. — To je već prava oz-biljna umetnost. Čoveče oko nije ka-dro brzo da preleti preko toga rada.

Mora da se njemu zadrži poduže vremena, jer mu je snažno zatalesalo dušu.

Pavle Lazarević.

— Dramska sekcija »Preporočak« in Ljubljane vprizori v nedeljo dne 12. marca t. l. ob pol 8. uri zvečer v Sokol-skem domu na Viču komedijo »Favna«.

— Milan Purgelj: Naša leta. Ta knji-ga obsega izbor novel in je lanske leto izšla. Pisali smo že o njej in jo pripo-ročali. Naroča se v Učiteljski knjigarni (Ljubljana, Franciskanska ulica). Pri-jateljcem lepega slovstva jo priporočamo znova.

— Najlepše narodne pesmi iz vseh pokrajin Jugoslavije bo izvajalo v po-nedeljek, dne 13. marca t. l. v Unionsk-nevsko društvo Ljubljanski Zvon na va-likem koncertu, za katerega že sedaj vlada izredno zanimanje. Vstopnice so naprodaj v trafikih, Prešernova ulica št. 54. Ravnotam so dobi besedilo pesmi.

— »Umetnost.« Kakor imajo češki umetniki »Volne Smrt«, tako imajo jugoslovenski svoj »Almanah«, ki iz-haja že 4. leto. V njem priobčujejo v izvrstnih reprodukcijah najboljšje češke in jugoslovenske slike ter študije prv-ih umetniških kritikov. Almanah »Umetnost« prinese za Veliko noč 11 reprodukcij slik Vlahu Bukovca ter 4 reprodukcije umetnin Vael. Hollarija, Jos. Manosa, Mik. Aleša in Jan. Čer-maka. Razen tega študije dr. Ivo Krš-navića, Mil. D. Gurića, St. Strahinčića. Ta zvezek stane 70 K, ako se pošlje de-nar takoj na upravo Umetnosti, Za-greb, Mažuranićev trg 13. — V. V.

zvez. izidejo reprodukcije slovenskih umetnikov. Da so vsi zvezki krasni, dokazuje dejstvo, da so vsi prejšnji zvezki »Umetnostni povsem rasprodani«.

REPETOIR NARODNEGA GLASBENEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

Drama.
Sobota 11. marca: Maryša. U.
Nedelja 12. marca: popoldne ob 8. uri Svet Isven. — Zvečer ob 8. uri Prekrasne Sabinke Isven.
Ponedeljek 13. marca: Maryša. A.

Opera.
Sobota 11. marca: Madame Butterfly. U.
Nedelja 12. marca: Dramska predstava Zlatni mešan Isven.
Ponedeljek 13. marca: Zaprto.

Glasbeni vestnik.

V ponedeljek zvečer v »Union« na koncert jugoslovenskih narodnih pesmi.

— H koncert »Ljubljanskega Zvona«.

»Ljubljanski Zvon« je danes med Slovenci najambicioznejše glasbeno društvo. »Glasbena Matica«, ki ni samo pevsko društvo, seveda tu ne pride v poštev. Ona stoji izven našega razmišljanja. V osebni povodni g. Prelovca ima »Ljubljanski Zvon« moza, ki je izredno delaven, čegar glasbena izobrazba ni vsakdanja in ki poveča poverjenosti mu zboru vse svoje piščo odmerjene svobodne ure, žrtvujoč pevskemu delu tedaj čas in zdravje. Kar preseneča, je v prvi vrsti to, da prireja »Ljubljanski Zvon« po inicijativni Prelovca koncerte, ki se odlikujejo po enotnem slogu, kar ni pri nas običajno in kar dokazuje, da ima Prelovca okus, da dobro ve, kako vzgajati našo, v glasbenem smislu razvijeno publiko. V ponedeljek nam priredi »Ljubljanski Zvon« koncert jugoslovenskih narodnih pesmi. V letošnji koncertni sezoni, ki gre že h koncu, bo dosegel do prvi zborovski koncert, katerega edini namen je lepa, predvsem naša jugoslovenska pesem. »Ljubljanski Zvon« hoče doseči s tem koncertom dvojni namen: podati res nekaj lepota, a v glavnem seznaniti nas s nacionalno pesnitvijo vseh velj našega trobesnega naroda, naše mlade Jugoslavije. Torej državotvorno delo v najdaljšem svojem pomenu. Koliko glasbene, umetniške vse premočje cenjene sile leži v naši narodni pesmi! Črpal bo iz nje snov za svoja najgenialnejša glasbena dela skladatelji svetovnega imena: Haydn, Brahms, Liszt, Košchal itd. Mi pa smo skoro da sedanje časa ostali ob nje izdani, da, zaničevali smo se sami. Zbrati in ceniti smo leli svojo narodno pesem šele tedaj, ko so na njeno lepoto in visoko glasbeno vrednost pokazali tuji. Prišel je Kuba, Kuba, Mokranjac, Bukorešev itd., a pri nas Žirovnik, Hubad, Dev in pozneje Baljak, Švikič, Orel, Kimovec, Dobrovščič itd. Med temi nabirali le ostro razočevali dve struži. Eni so nabirali in zapisovali narodno pesem, polagali jo v Prokurstvo postelj svojega ne ravno velikega glasbenega znanja, podlagali ji harmonijo I. in V. stopnje, upoštevali primitivna pravila rigoroznih nemških glasbenih naučnik. Drugi pa so poglabili napre, razlik, obliko v koncertno obliko, nekateri v krvar, a omejevali v korist njihovo. V ponedeljek nam g. Prelovca predstavi duhet šop narodnih pesmi iz cele naše domovine. Popelje nas iz Macedonije na rodno Korosko, iz Prekmurja v obmorsko Istro. Slišali bomo groteskno, na solze spominjajočo razposajenost Makedonca, bosanske ljubezanske cvetice, pesmi tako bližnji in vendar tako malo poznanih Prekmurcev, na nemške jodlerje spominjajoč vrisk Koroske, naletelost jugoslovensko istrsko narodno pesem. Koncert obeta biti veleslavim in, sodeč po vestnosti in delavnosti »Ljubljanskega Zvona« in njega pevovodje Prelovca, umetniški dogodek prvega reda.

— Ruski koncert v Celju. V soboto 11. marca poseti s svojim koncertom Celje ljubljansko pevsko društvo »Bajanc« pod vodstvom režiserja narodnega gledališča Borisa Putaja. Društvo ima namen seznanjati Slovence z rusko dušo, preko znanja ruske narodne pesmi in godbe. V 8 mesečnih svojega obstanka je društvo prav dobro napredovalo in zdaj njegove prireditve učinkujejo res umetniško. V svojem sporedu ima društvo zbirne pesmi velikih ruskih komponistov: gg. Glinka, Dvoržaniškega, Tančeva, Starčevega in dr., enako pa tudi čisto narodne pesmi — resne in baljve. Poseben uspeh imata: g. Bamgorov, ki obvladuje svojo »balajko« kakor pravi virtuoz, in ga. Abramova s svojim narodnim ruskim plesom. Z velikim uspehom je društvo posejilo že: Teeneice, Radovljico, Kranj, Trzljč, Kamnik, Litijo, Trbovlje in Zagorje. Za Celje se je društvo obogatilo še s dvema članoma: go. Nikolovo in g. Golovino, ki izborno izvajata narodno rusko ples: »bojarko«, »papak« — ukrajinški ples, »masurko« — poljski ples, »lezginko« — kavkaški ples itd. Želimo društvu v Celju popoln uspeh, ki ga v polni meri zasluži.

— Spored koncerta jugoslovenskih narodnih pesmi 13. t. m. v Unionu. Moški zbor: a) A. Dobronič: Makedonec (macedonski). b) E. Adamič: Zašto Vaske (srbski). c) A. Dobronič: Kumovma eiganima (ciganska), Uspavanka (črnogorska), Garavna (slovenska). d) V. Zganec: Pij, mala pij, b) Ni mi volja (medimurski) e) E. Adamič: Iskala majka, d) Turpoljska (belokranjski). f) Z. Prelovca: Oj, Doberdob (primorska). g) M. Brajša: Lahko tebi dušo (istrska). c) O. Dev: Sem šel čez gmalno (koroska). Mešani zbor: 4 a) B. Kačerovski: Svu noč mi zorko... b) Vietar niše (bosanski). c) F. Konjović: Aman devojko (srbski). Solospevi za mezosopran s klavirjem. (G. Vilma de Thierry). 5 a) P. Lhotka: Veni, veni stolica. b) Kila pada (hrvatski). c) E. Adamič: Ribce po vodi plaval (prekmurska). Solospevi za tenor s klavirjem. (G. L. Kovač). 6 a) St. Mokranjac: Kozar (srbski). b) A. Adamič: elroko je polje (bosanska). a) Pika solica (srbi-

ski). 7 V. Zganec: Maro, maro (medimurska). d) Jedna majka vumrla (medimurska). 7 E. Adamič: Sem si vzela... (medimurska). Po vodi plaval... (prekmurska). Pojdem na Hrvatsko (prekmurska). a) J. Pavčič: Slovo (slovenska). b) O. Dev: Pre-

lepa je selška dolina (gorenjska). c) E. Adamič: Zda ipa en mal premislino (dolenjska). d) St. Pirnat: Kukavca (slovenska). d) M. Hubad: Jerdo nitno (koroska). e) E. Adamič: Črnomojsko holo (dolokranjska). Mešani zbor.

† Anton Kolenc.

Po težki bolezni je 10. t. m. umrl, kakor smo že poročali, v celjski bolnišnici g. veletržec Anton Kolenc.

Odvetnik dr. Kalan je izročil sodišču še isti dan pokojnikovo oporoko, ki mora napomniti vsakogar s občudovanjem do moža najbolj materialističnega poklica, a hkratu najdaljšega rodoljuba. Za glavne dediče je postavil svoje nečake, nečakinje, razne sorodnike, posle in številne birmance. Naravnost veljanske vsote pa je dolečil Kolenc za kulturne, narodne in najplemenitejše socialne svrhe.

Za slovenske visokošolce na jugoslovenskih in inozemskih visokih šolah vseh vrst in strok je volil znesek 3 milijonov kron.

Za dijaštvo celjskih srednjih šol, če so pokojnikovi sorodniki tudi izven Celja, znesek 600.000 K.

Za učence Kmetijske šole v St. Jurju ob Južni Zelenici 30.000 K.

Za reveže celjske občine 100.000 kron in za reveže rojstne občine Ljubno v Savinski dolini 50.000 kron. Vsa ta volila se bodo kot ustanova pod Kolencem imenom upravljala po posebnem kuratorju, v katerega je dolečil gg. dr. Kalana, ban. ravnatelja Grudna, vlad. svet. dr. Žužka in inž. Diehla.

Glede svojih hiš v Trstu je dolečil pokojnik, da se imajo prodati in skupiček, ki bo znanal v današnjih razmerah več milijonov, uporabiti za ubožno slovensko dečo iz Celja. Kuratorji naj sam določijo, ali se naj postavi v Celju »Dolci dom« ali pa porabi denar na kak drug način.

Plemeniti pokojnik se je nadalje spomnil malone vseh društev in organizacij, n. pr.: Glasbene Matice, Dramatičnega društva, Jugoslovenske Matice, Sokola, Pevskega društva itd., s lepimi volili, pol milijona K pa je volil celjski javni bolnišnici s določbo, naj se s svoto nabavi razne moderne izume medicinske vede; enako vsoto 500.000 K je volil za celjski »Dijaški dom«. Vsem revnim strankam svoje trgovine je odpustil dolgov.

Vzorni narodni trgovec Anton Kolenc je bil rojen 6. maja 1858 pri Sv. Frančišku v Ogrni Savinski dolini kot

sin kmetijskih staršev. Ko je dovršil ljudsko šolo, je stopil v Mahanovo trgovino v Velenju; l. 1885. je bil trgovski pomočnik v Zalcu pri I. Sirči, kasneje v Celju pri Schmidtu ter se je nato nastanil kot samostojen trgovec najprej v Loncu (Deutschlandsbergu), potem v Lukovici in končno v Celju, kjer se je z neumorno delavnostjo povzpelo do stopnje veletrgovca. Tudi v najtežjih časih je vedno pozumno kazal, da je Slovence ter žrtvoval za vse narodne namene pri vsaki priliki s radodarnim roko.

Pokojni Kolenc je bil krepak, zdrav mož. Pred kakimi tremi tedni je imel opraviti na kolodvoru. Stopajočemu preko tira je spodrsnilo, padel je in si je pri tem poškodoval hrbtenico. Prepeljali so ga v bolnišnico, toda zdravniška veda mu ni mogla več pomagati. Včeraj jutraj je po hudem trpljenju izdihnil kot prvi slovenski trgovec, ki si je vzel za vzor svoje srbske tovariše in vrnil velik del, kar si je pridobil s svojo podjetnostjo in neumornim delom, svojemu narodu. Zato bo njegovo ime zapisano s bleščajočimi črkami v zgodovini slovenskega plemena kot enega največjih njegovih dobrotnikov. Anton Kolenc ni bil samo narodnjak in naprednjak, on je bil z dušo in srcem tudi navdušen Jugosloven, ki je z vsem žarom svoje duše ljubil državo, nastalo iz krvi in solz Srbov, Hrvatov in Slovencev. Bil je »slovar«, kakor so ga radi imenovali njegovi prijatelji. Njegova zibelka je tekla v kraju, ki je imel od pametneke najzibavnejše gospodarske stike s Hrvati in Srbi. Savinski splavarji so znani do Mitrovice, Beograda in Smedereva. Stoletja že vozijo svoje splave doli in si pridobivajo znanje in prijatelje med hrvatskimi in srbskim ljudstvom. Vračajo se domov z razširjenim obzorjem, govore srbohrvaščino. V tem miljeju je vzrastle Kolenc, zato se ni čuditi, da se je ogrel za ideje, ki so bile njegovemu srcu, njegovemu mišljenju in čustvovanju najbližje.

Plemenitemu somišljeniku, ki si je s svojo oporoko postavil najlepši spomenik, bo ohranjen v našem narodu trajen in svetel spomin!

Zver v človeški podobi.

Skladatelj Adamič je na svojem sobotnem predavanju v društvu »Soča« opisal strašen, naravnost neverjeten zločin, ki je poslušalce pretresil in do skrajnosti razburil. Ne bilo bi prav, ako bi javnosti ne opozorili na beščjo, ki je ta zločin zagrešila.

»Prideljen sem bil« — tako je pripovedoval Adamič — »kot vodja pisarne neki delavski stotniji, pri kateri so se nahajali sami možje — nevojaki, Italijani in Slovenci. Odpeljali smo se iz Trsta — kjer je bila kompanija formirana — sredi avgusta 1914 proti Dunaju in dalje preko Ogrske v trdnjavo Premysl v Galiciji.

Pred odhodom iz Trsta mi je poveljnik stotnije, črnovojniški poročnik, zapovedal, naj potem policijskega ravnateljstva v Trstu ugotovim, kdo od njegove stotnije je bil predkaznovan. Povelje je bilo izvršeno in policija je res izdala seznam, v katerem je bilo dvajset oseb naše stotnije izkazanih, da so bile bodisi policijsko, bodisi sodno predkaznovane.

Ko smo pastrali Dunaj in je vlak vozil že po ogrski zemlji, je poveljnik zapazil mladega vojaka, da je brez dovoljenja slekel bluzo. Bilo je namreč v največji vročini sredi avgusta. Ko se je vlak pomikal dalje, je poveljnik pregledal listo, če je dotičnik, ki je slekel bluzo, tudi med »zaznamovanimi«. In res je bil nesrečni pred leti policijsko kaznovan na 24 ur. Dal ga je takoj poklical pred se, ga vprašal, zakaj je slekel bluzo, mu kratko zapovedal, naj se obrne. V tem hipu je počil strel in vojak se je mrtev zgrudil na zemljo. Nato je čisto mirno vzel v roko biskvit, ga prelomil, dal polovico meni, polovico pa je pojedel sam. V grozi sem zrl ta prizor. Poveljnik je nato zopet pregledoval listo in si dal na prihodnji postaji predstavi drugo zaznamovanega: nekega 22letnega veselega fanta, ki je imel še vedno za klobokom šopek, ki ga mu je podarila na kolodvoru v Trstu spremljajoča ga deklica. Ta živahni fant, nič hudega sluteč, se je predstavljal poveljniku, ki ga je brez nadaljnega astorell. Lasje so se mi jezili ob misli, ako so val zaznamovanenamenjeni taki zločinski smrti! In res, že na prihodnji postaji — seveda vedno med vožnjo — je poklical soper dva zaznamovana, katere je dal ustreliti po dveh, v Miramaru na posodo vzetih orožnikih, ki sta vlak spremljala.

In tako je ustrelil deloma sam, deloma po orožnikih že šestnajst zaznamovanih, ko doope vlak na neko večjo postajo, kjer je zadevo javil štacijskemu poveljniku. Ta pa (starejši poveljnik) je odredil, da ostale ne sme več streljati in je vso stvar javil vojaškemu sodišču. Sodišče je pričelo sločn sicer zasledovati, a ker je med tem Pizany, kje smo takrat

bili, kapituliral in smo prišli vsi v rusko vjelnost, ni podrobno niso znano, vem samo, da je poveljnika za ta »hraber« čin odlikoval višji armadni poveljnik nadvojvoda Friderik s pohvalo.

In ta poveljnik je bil črnovojniški poročnik Angelo Casagrande, rodom iz Ajdovčine, stanoval v Trstu, kjer je vodil neko »botozgo«.

Tako prišle gospod predavatelj. Pripominjamo, da se je ta zločinec nahajal do pred 14 dnevi v naši bližini. Bil je nastavljen kot knjigovodja pri neki firmi v Domžalah. Izvohal je, da mu je g. Adamič — kot Peter slaba vest — za petami, pa lo je odkuril v Trst, od koder je popel pobegnil iz strahu, da bi ga tam ne sgrabila roka pravice.

Društvene vesti.

— Predavanje o letiki. Društvo »Soča« naznanja svojim članom in prijateljem društva, da bo predaval v soboto dne 11. t. m. ob pol 21. v salonu hotela Lloyd g. dr. Jos. Volavšek specializist za plučne bolezni o temi: »Današnji nazori o tuberkulozi«. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Splošno ženske društvo namreča prirejaš popt javna predavanja. Prvo tako predavanje bo v četrtek 16. t. m. ob 8. zvečer v Mestnem domu. Predava gdnja. Al. Stebi: O razvoju ženske volilne pravice.

— Društvo tobačnih trafikantov v Ljubljani sklicuje svoj redni občni zbor za dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne pri »Zlati ribi«. Ker se bo na istem razpravljalo o važnih zadevah, prosimo ga obilno udeležbo.

— J. N. A. D. »Jadranc«. V soboto, dne 11. marca, ob 20. uri se vrši v društvenem domu izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: program novega odbora, izprememba pravil in slučajnosti. Zaradi važnosti je udeležba vseh članov neobhodno potrebna. — Odbor.

— Društvo zasebnih nameštencev, krajevna skupina Ljubljana sklicuje tem potom svoj redni občni zbor, ki se vrši dne 20. marca 1922 ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani. — Dnevni red: 1. Poročilo predsedstva; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blaginjskega; 4. volitev odbora; 5. razprave; 6. slučajni neuklepnosti ob napovedani uri se vrši občni zbor pol ure kasneje s istim dnevnim redom in je skrajno ob vsakem številu navzočih. — Odbor.

— Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo s sedežem v Ljubljani opozarja vse člane brenstanovalce, da se jim preje oglašajo v društveni pisarni. Prihodnja javna odhoda seja se vrši v sredo dne 15. marca t. l. ob 20. uri v Mali dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra soka št. 12, petično, dno.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. marca 1922.

— Kraljeva zahvala. »Sinhene Novine« objavljajo: Nj. Vel. kralj je sprejel povodom svoje zahvalitve s knjigajo Marijo Romansko dne 20. februarja t. l. v Bukarešti čestitke iz vseh kraljev naše države in iz inozemstva, v katerih se izražajo za srečo in slavo visokih naročencev in vseh kraljevskih doma. Po najvišjem naročilu izreka kabineta predsednika ministrskega sveta iskreno zahvalo vsem onim, ki so poslali svoje čestitke Njegovemu Velikanstvu kralju.

— G. pokr. namestnik minister Ivan Hriber odpotuje danes popoldne v Beograd, kjer ostane dva do tri tedna. Sprejema strank v tem času seveda odpotuje.

— Razmejitev napram Italiji in Avstriji. Čim nastopi ugodno vreme, bodo razmejitvene komisije takoj pricele z delom. Naša razmejitvena komisija se določuje meje nasproti Italiji, ki ji načeluje general Maister, prične z razmejitvenimi operacijami pri Kastvu. Razmejitev proti Avstriji je v rokah druge komisije, ki ji načeluje general Plivelič. Nadejati se je, da bodo letos vsa razmejitvena dela definitivno končana.

— Občinski svet ima svojo redno sejo v torek, dne 14. marca 1922 ob 5. popoldne. Dnevni red objavimo prihodnjič.

— Republikanci? Na vest, da sta narodno socialistična poslanca Deržič in Bradntner osnovala skupen klub z republikanci, smo vprašali, če pomenja ta korak toliko, kakor da sta poslanca Deržič in Bradntner šla med republikance. Na to vprašanje je včeraj reagiral posl. Deržič. V posebni notici, v kateri se, kakor značka vrede kaže, ogiblje odgovoriti na jedno tega vprašanja, govori o zvezi liberalcev z Nemci, o neki zvezi z l. 1920., ne črtna pa niti besedice o tem, da-li je res zajadrala narodno-socialna stranka s razvitimi zastavami v republikansko strujo. No tak odgovor je tudi odgovor: Iz nje je razvidno, da se parlamentarna zastopnika narodno-socialne stranke boilita povedati resnico, ker se zavadata, da njih somišljeniki nečajo ničesar vedeti o republikanstvu. Saj je bila narodno socialna stranka vsaj dolel na glasu kot monarhistična, ki je pošiljala s svojih shodov in prireditve doledno udanostne brzojavke vladarju, a ne spominjamo se, da bi bila v zadnjem času spremenila svoj program. Zdi se torej, da sta njena poslanca na svojo pest izvršila izpremembo stranknega programa ter s svojim najnovejšim korakom postavila svojo stranko pred izvršeno dejstvo. Kaj poretu k temu činu narodnosocialni volilci? Ali oni dvigajo republikansko zastavo, katero so zapustili celo klerikalci?

— O presliroju. V zakonu o proračunskih dvajajstinah čitamo: »Presliro, ki se ustanavlja samo za službene poročila, prehajaj iz pristojnosti predsedstva ministrskega sveta v podrejenost ministrstva zunanjih del. Z ozirom na to stopajo ponovno v veljavo členi 19., 20. in 21. uredbe o organizaciji ministrstva zunanjih del. Krediti potrebni za vzdrževanje Presliroja prehajajo na ministrstvo zunanjih del.

— Na današnji občni zbor Gospodarskega naprednega društva za šentjakobski okraj ob 8. zvečer pri Češnovanju na Dolenjski cesti opozarjamo člane, da se ga udeleže v največjem številu.

— Neznosne razmere v obmejni občini Planini. Iz Planine nam pišejo: Dne 10. t. m. je odšla v Ljubljano k pokrajinskemu namestniku deputacija domačinov iz Planine pri Raketu, da bi izposlovala sanacijo razmer, ki vladajo v občini pod gerentstvom Susteršičanca Antona Urbasa. Se v Susteršičevih časih je bil postavljen v občini za gerenta Anton Urbas, ki je ostal do danes, ker od takrat še ni bilo v občini volitev. Pokrajinski upravi je bila izročena od deputacije obširna spomenica, podpisana od 49 občanov. Spomenica točno opisuje vse razmere v občini, razmere, ki so naravnost nevzdržne že z ozirom na eksponirani položaj obmejne občine. Da osvetlimo položaj, navajamo samo primer, da je bil gerent Urbas edini, ki se ni hotel namenoma udeležiti deputacije obmejnih županov, ki je odšla v Beograd, da izposluje pri centralni vladi zagotovilo za čimnagugodnejšo razmejitev s Italijo. Urbas je udeležbo odklonil s kratkim izgovorom, da nima v Beogradu ničesar iskati. Tudi je med občani utrjen sum, da vodi gerent vse občinske posle in druge za razmejitev važne akcije sporazumno z znanim italijanskim pristašem Siherlom in župnikom Lovšinom. Ta družba nalašč seje med prebivalstvom nezadovoljstvo, da bi tako napravila ugoden teren za razmejitev v korist Italije. Razširjajo se sistematično razne vesti, da bi med prebivalstvom nastala mržnja proti

Beogradu. Deputacija planinskih, narodno zavednih občanov je spomenico izročila pokrajinski upravi s trdno nado, da se odstrani dosedanj občinski gerent s tako važnega mesta in postavi nov, jugoslovensko misleč pošten gerent, mož, ki bo v resnici užival zaupanje občanov.

— Nepreklicno 30. marca je zvebanje srečk »Kola jugoslovenskih sesterc. Slovenci, Slovenke, samo pol čaše vina, ali par cigar, ali eno kavo v kavarni, ali kako drugo malenkost si pritr-gajte in kupite namesto tega vsak vsaj po eno srečko, pa bodo mahoma vse razprodane. Še dobra dva tedna je do zvebanja; na delo tedaj! Veliko je število siromakov, ki se zatekajo h Kolu za pomoč, majhni, zelo majhni pa so nje-govi dohodki. Prosimo torej, žrtvujte vsak en dinar, da pomorite Kolu, ki boče s tem denarjem lajšati neznosno budo rovežem.

— Dinarski dan. Ruski dilakci si usojajo najvljudnejše povabiti za današnji dan vse one gospodične, ki žele drage volje pomagati pri dinarski zbirci v korist slovenskih akademikov. Kavaleriji na razpolago. Zbirališče na magistratu v nedelo ob 8. zjutraj.

— Zlata poroka. Dne 9. t. m. je občeznani, dolgoletni šolski nadzornik in ravnatelj Ivan Thuma slavil s svojo soprogo Franjo Thuma rol. Sporn v najozjem krogu svoje rodne petdesetletnice svoje poroke. Na mnoga leta!

— Davčni vijak. Pišejo nam: Do-hodninski napovedi za popravo svoje hiše pomotoma navedel K 200 namesto faktično izdanih K 1200. Od davčne administracije je dobil nato vprašanje, zakaj je navedel za popravo hiše tako »neprimerno« visoko vsoto 200 K. Hišni posestnik je to famozno vprašanje glasno čital na dvoršču pred hlevom svojih žen, v hlevu pa so se le krohotali — krave.

— Vse svoje ustanovne in podporne člane vlnudo vabi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« na svoj koncert jugoslovenskih narodnih pesmi v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 8. zvečer v »Unionu«. Vstopnice se dbe danes, v soboto cel dan, lutri v nedeljo dopoldne in v ponedeljek do šestih zvečer v trafiki v Prešernovi ulici 84. Posobna vabila se ne razpoložajo.

— Stanovanjski najemniki proti stanovanjskemu davku. Društvo stanovanjskih najemnikov obvešča svoje člane, da se ne strinja z načinom pobiranja dražjeje potome občinskega stanovanjskega davka. — Odbor.

— Komanda mesta se je preselila s Dunajske ceste (Bavarski dvor) v kasarno vojvode Mišića (prej Belgijska) objekti 14. Vhod v ta objekti je iz Vojaske ulice, vrata pri špediterju Ranzingerju.

— Za smodafinico v Kamniku. V zakonu o proračunskih dvajajstinah se nahaja v členu 19. tuft postavka, ki določa, da naj da finančni minister vojnomu ministru na razpoložanje znesek 8 milijonov dinarjev za nabavo surovega materiala za izdelovanje žrnega smodnika, istašina in kamnikita v smodnišnici v Kamniku proti temu, da vojni minister vrne to svoto čim bo odobren redni proračun za l. 1922.

— Zdravstveno stanje v Ljubljani. Glasom todenskega zdravstvenega izkaza je bilo v Ljubljani v dobi od 26. II. do 4. III. novorojenih 32, mrtvorjenih 8. Umrlih 30, od teh domačinov 14, tujecev 16, v zavodih 19. Smrtni vzroki: življenska slabost 1, jetika 6, pljučnica 2, srčna hiba 6, rak 2, drugi naravni vzroki 13. Naznanjene nalezljive bolezni: davica 1, škrlatica 6.

— Skandalozne poštne razmere v Sent Vidu nad Ljubljano. Prejeli smo in priobčujemo. V Sent Vidu vladajo skandalozne razmere na pošti. Pisma se neredno dovažljajo ker primanjkuje selov. Prejetoj sel je radi preizkize plaše odpravdel službo. Ostal je samo še eden, ki pa je vesel preoblegla prometa ne more opravljati vse službe. Poštna uprava je raspelala službo pismonoše s smešno nizko mesečno plačo 800 K, za katero pa se nihče ne mara oglašati. Prebivalci Sent Vida zahtevamo od poštne uprave, da odpravi to mizerijo in napravi red, da se ne bodo pisma in pošiljave celo mesece valjale na pošti. Eden za vse.

— Smrtina kosa. V Ljubljani, v Valiki čolnarski ul. 19, je umrl jermemar in posestnik g. Avgust Prekuh. Blag mu spomin!

— Kosovo polje. Vsi, ki se sandmajo za naselitov na Kosovem polju, se vlnudo vabijo na večernek dne 15. t. m. ob 8. uri v restavraciji hotela »Lloyd«, kjer bode podajal tozadevne informacije g. Josip Hekić, posestnik v Slavon-skem brodu.

— Zeparji na Vodnikovem trgu. Tercerji Huber je neman tat in šepa izmaknil denarnico a 305 K.

— Prijet umrlovi. Včeraj je bil are-tiran delavec Peter Lap, ki je svojemu gospodarju ukradel 8500 K. Denarja seveda niso več dobili pri njem.

— Mlada tatlica. Sidonija K. je komaj 11 let stara, pa že krade. Svojemu gospodarju, ki jo je poslal plačat znesek 1200 K, je rekla, da je denar izgubila. Ker pa so jo že večkrat nasadili pri tatvini denarja, ni izključeno, da ga je kam skrila.

— Tatvina gonilnega jermena. V noči 1. marca so neznanj storilec vlomili v tovarno družbe »Zagorka v Ljubljani in odnesli 10.000 K vreden gonilni jermen.

Kupujem stare obleke, čevlje, pohištvo
i t. d. Dramó Martin, Ljubljana
Sz. Jakoba nahračie 22. 174

Lepota

boža, obraba, vrata, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja se dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ lilično mlečno milo najboljše blago, najfinije „milo lepote“ 4 kosi z sametom in poštino 98 K

„ELSA“ obrazna pomada

strani vsako nečistost kože sončne pege, zadržane, nabore, naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z omotom in poštino 52 kron.

„ELSA“ Tanechina pomada za rast las

krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprejuje prhljati prazno osivelost itd. 2 porcelanasta lončka z sametom in poštino 52 kron.

Prodajalci

Šte naračijo najmanj 12 kosov od ednega predmeta dobijo popust v naravi. **Mazmo** lilično mleko 15 K; brkomaž 8 K; najfinije Hega-puder Dr. Klugera v velikih original. škatljah 30 K; najfinije Hega zobni prašek v patent. škatljah 30 K; puder za gošne v vrečkah 8 K; zobni prašek v škatljah 7 K; v vrečkah 8 K; Sachet dišava za perilo 8 K; Schampoon za lase 5 K; rumenilo 12 listov 34 K; najfinije parfem po 40 in 50 K; močna voda za lase 58 K. Za te razne predmete se zamot in poština posebej računa.

EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsa trg 238. Hrvaško.

Velika domača savarovalna družba lase za Zagreb:

1. Predstojnika za požarni in življenjski zavarovalni oddelak.
2. Šefa za knjigovodstvo.
3. Strojarstvo in stenotipiststvo za nemški jezik. — Ponudbe pod „Zagreb“ 1714 na upravo Slovn. Naroda. 1714

Ugodna prilika:

Proda se vsled preselitve pod ugodnimi pogoji obširno posetje, obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopij, gozdov, vinograde, travnikov, njiv in sadnega vrta; z vso živino, konji, stroji, vozovi i.t.d., sploh z vsem inventarjem. Hiša stoji tik farne cerkve, v kateri je starovpejlana trgovina. Reflektira se le na resne kupce. Naslov se izve pri upr. Sl. Nar. 1603

Olje

američko, strojne in cilindrske in tovarno masit tvrdke **Standard Oil** Company of New York, ima vedno v zalogi **A. Lampret**, Ljubljana, Nunska ulica 19. 1111

Izurjena korespondentinja

ozir. strojejska se sprejme takoj. Reflektira se le na starejšo, trgovske korespondence popolnoma izurjeno moč z daljšo prakso. Znanje jezikov: sloven., srb., hrv., nem., po možnosti italijansko. Ponudbe pod: „Boljša moč 1658“ na upravo Slovn. Naroda. 1653

1 ali 2 dijaka

se sprejme na stanovanje in hrano. Naslov pove uprava Slovn. Naroda. 1643

Lokal za delavnico

na kakem dvorišču lase za takoj ali pozneje. Preuredim na svoje stroške. Najraje v bližini Dunajske ceste ali okrog Gradšča. Naslov pove uprava Slovn. Naroda. 1476

Meblovano sobo

v bližini pošte ali kolodvora lase soliden gospod, samostojen obitnik, takoj ali s 1. aprilom event. tudi nekaj pozneje. Ponudbe pod „Samostojen obitnik 1477“ na upravo Slovn. Nar. 1477

Mehlrana soba

za boljše gospoda se odda takol. **Ulloa na grad Ta.** 1652

Učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani. Naslov pove uprava Slovn. Naroda. 1642

Mal lokal

primeren za delavnico in trgovino na prometnem kraju Ljubljane lase. Ponudbe pod „Mal lokal 1644“ na upravo Slovn. Naroda. 1644

Proda se

omara, miza in stoli za jedilno sobo fotelj, vporabljiv za posteljo, Mayerjev mali Leksikon, Weltall & Menschheit ter Kosmosovo prirodoslovje. Ogleda se pri **Cerno**, Sodnja Šiška 91a, Zormanova hiša, poleg športnega prostora „Iirije“ od 12. do 4. pop. 1596

Valenec

s potrebno žilsko izobrazbo, zdrav, lep, v kateri ima veselje do trgovine, se sprejme takoj pri **Vinko Sovnik**, trgovina manufakture in galanterije, Radovljica, Gorenjsko. 1618

Leča

nova, debelezinata, zelo mehka za kuho, se dabi pri **Sever & Komp.**, Ljubljana, Wolfova ulica 12. — Zahitevajte naš cenik vrtnih in poljskih semen. 1616

Prodaj hišo

s sadnim vrtom, podom, hlevom in kozoletom. Dve uri od Ljubljane proti Gorenjskemu. Naslov pove uprav. Slovn. Naroda. 1600

Bombaž

za pletenje v raznih barvah, kakor tudi prešite odeje, se dobe v trgovini **Karl Prelog**, Stari trg 12. 1645

Abadie

cigaretni papir in stročnice. Glavna založba in samoprodaja **A. Lampret**, Ljubljana, Nunska ul. 19. 1434

Iščem mesta v skladiščniku.

Vešč špec. in kolon. stroke. Nastop lahko takoj. Najraje v Ljubljani. Ponudbe z navedbo plače pod „Vesten 1517“ na upravo Slovn. Naroda. 1517

Zahvala.

Za obilne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše ljubljene soproge in matere

Marije Kosi vdovlj. Kovačič roj. Šket

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno veleč. dubovščini, rudniškemu uradništvu, požarni brambli, Orlom in Orlcam, darovalcem vencev in šopkov za častno spremstvo na njeni zadnji poti najsrčnejšo zahvalo.

Rajhenburg, dne 9. marca 1922.

Redbina Kosi.

Zahvalo

toplo in iskreno izrekamo vsem, ki so se udeležili pogreba, sočustvovali z nami in zapeli prelepe žalostinke spremljajoče nam predragega brata

IVANA

na njegovi poslednji poti.

V LJUBLJANI, dne 11. marca 1922

Obitelj Škerle.

Proda se:

Dandonion, 145 glasov, 3 kratki jekleni glasovi, okrašen z biserno malco, popolnoma nov z kovčkom, kromatčna harmonika z 12 basli, dobro ohranjena. Kolo »Waffenrad« z novo pneumatiko, skoraj novo. **Ivan Guček**, invalid, Hrašnik 1711

Dvonadstropna hiša

v središču mesta Ljubljana, z velikim dvoriščem, 30 stanovanj, 6 velikih klet. i. t. d. se zaradi d. ubinskih razmer ugodno proda. Natušnjeje pojasnila podaja g. **Josip Polak**, travec, Sv. Petra c. 7

Košaraški radnici

(radnice) primaju se odmah u posao. Prednost imadu koji lije o izradjuju Kune Kosare. Ujedno se traži vrstan radnik samski košarač, koji bi preuzeo mjesto poslovoje, mora poznavati cijelu struku te praviti i pokućstvo za bašće (vrte). Može biti i žena. 1608

Preklic!

Podpisana **Josipina Bezrukova**, trgovka v Ljubljani, Dunajska cesta 6 izjavljam s tem, da so vsa moja očitavanja proti ge. **Mariji Miklavc**, trgovki v Ljubljani radi kožuha in radi tatvin pri ge. **Mollerjevi** neresnična in se zahvaljujem ge. **Miklavčevi**, da je odstopila od kazenskega postopanja proti meni.

Josipina Bezrukova.

Kancelarija advokata

Bora N. Popovića

Josifa K. Stojanovića

Natelnika Ministarstva Finansija u pensiji

Zafira V. Stankovića

Natelnika Ministarstva Trgovine i Industrije u pensiji

BEGRAD

ul. Dobročina 7 — Telefon 13-01

Stručno obavlja poreske, carinske, trošarinske i taksene stvari. Daje savete po svima pravnim i obaveštenja po svima trgovačkim poslovima. Zastupa kod svih administrativnih i sudskih vlasti u zemlji.

Proda se

takoj vagon, t. j. 7000 kg **ovsa**, krasnega, in 3000 kg fine, zdrave **koruze**, pod dnevno ceno. Naslov pri upravi Sl. Naroda. 1691

Razpis.

Pri drž. zdravilišču v Rogški Slatini se odda v najem potom javnega razpisa za dobo 1. 1922 in 1923 delokatesna trgovina z zajtrkovalnico brez inventarja. Pismene in zapečatene ponudbe naj se vlože do dne 15. marca 1922 pri ravnateljstvu zdravilišča v Rogški Slatini. Natančnejši pogoji so razvidni v Uradnem listu št. 16 z dne 21. febr. 1922.

Industrijsko-električno podjetje inž. **TURNŠEK & CO.** v Ljubljani, Sodna ulica št. 1 (podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 44) priporoča veliko zalogo

elektromotorjev

ter dobavlja promptno

polnojamernike

v kmetijske in obrtne svrhe

vseh velikosti

Slovo!

Ko tako nenadno odhaja naša poštarica ga. **Julka Engelmannova** od nas iz Straže, si stojemo v dolžnost, da se javno od nje poslovimo.

V poldrugem letu njenega bivanja med nami smo imeli čast spoznati vse njene vrline. Njene vesinosti, postrežljivosti in dobrohotnosti ne pozabimo nikoli. Žal nam je, da nas zapusti. Želimo njej in njeni ceni, obitelji obilo sreče v nje novem službenem mestu v Mostah pri Ljubljani, a Moštanom pa čestitamo na taki delavki v uradu in zunaj urada. Draga gospa Engelmannova, kličemo Vam hvaležno: Bog z Vami! Pozdravljeni bodite od vseh

okolčanov poštnega okoliša Straže.

Redni občni zbor

Kmetijske hranilnice in posojilnice na Igu

P. Z. Z. N. Z. se bo vršil 19. marca 1922, ob 3. popoldne v zadržni pisarni na Igu.

DNEVNI RED:
1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrdjenje letnega računa.
4. Volitev načelnika in nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Slučajnosti.
V slučaju nesklepnosti vrši se isti dan čez pol ure z istim dnevnim redom in v istem prostoru drug obč. zbor, kateri sme brezpogojno silepati. Načelnstvo.

Gostilno

ali restavracijo sprejem takoj v našem. Ponudbe pod „Dober promet“, poštno ležeče Kresnice pri Litiji. 1537

Bukove, smrekove in hrastove

hlode

kupuje v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah **Ivan Šiška**, tovarna parketov in parna žaga Ljubljana, Metelkova ul. 4 1570

Zobozdravnik

med. univ. dr. **Srečka Puher** otvoril zobozdravniški atelje v Ljubljani, Poljanska cesta 16, Zrinjskega esta 2, prej sanatorij Josefina. 1596

Tvrška Anton Kolenc in drugovi, veletrgovina v Celju, javlja s tem žalostno vest, da je nje ustanovitelj, gospod

Anton Kolenc

veletržec v Celju

danes, dne 10. t. m. ob pol 3. uri zjutraj po kratki mučni bolezni preminul. V pokojniku je izgubila naša tvrška najboljšega prijatelja in dobrotnika.

Čast njegovemu spominu!

V Celju, dne 10. marca 1922.

Pridon in vesten
urarski pomočnik
se takoj sprejme. Plača dobra. Janku
Jazbec, urar v Bakru. 1688

Spreten trgovski pomočnik
z dobrih spričevali se sprejme takoj
pri tvisrski. Ed. Suppana, Pristava,
Stajersko. 1677

Pisarniški uradnik
popolnoma vešč slovenščine in nem-
ščine v govoru in pisavi, samostojen
korespondent, dober strojeopisec in ra-
čunar, samski, se takoj sprejme.
Lastnoročno pisane ponudbe s prepisi
spričeval, življenjepisom, navedbo refe-
renc in zahtevu plače ob prostem sta-
novanju brez vsakega perila, prosto raz-
svetljuje in kurjavo se naj pošlje na
oskrbnitvo graščine Jurklošter pri
Laškem. 1676

Absolviran
trgovski akademik
išče primernega mesta. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 1347

Proda se
hiša v dobrem stanju, z vrhom in ma-
hino nitvo za 175.000 K. Kupec dobi
takoj stanovanje. V Tomačovem št. 34
pri Ljubljani. 1675

Prva jugoslov. barvarija,
krznarstvo in strojarstva
P. Semko, Ljubljana, Glince 230.
Sprejema lističe kože v barvo ka-
kor vsa v to stroko spadajoča dela.
Delo prevzemam v trgovini čevljev
Gradišče št. 10.
Kupujem kože divjačine.

G. F. Jurasek
upravitelj glasnikov
v Ljubljani
Volkova 12.

Izvršujem ugaševanja ter popravila gla-
sovirjev in harmonijev specialne strokov-
no, točno in ceno.

Zveza. Želim stopiti v zvezo z
veščo, večjo trdiko ali dru-
žbo, ki bi dobavila rezan in stavbeni
les v Julijsko Krajino. Ponudbe pod
„Zveza 1566“ na upravo Slovenskega
Naroda. 1566

„Tribuna“ tovarna dvokoles in
otroških vozičkov.
Najcenejša dvokolesa in otroški vozički
raznih modelov. Sprejmejo se tudi dvo-
kolesa in otroški vozički v polno pre-
no, emajliranje z ognjem in ponikanje.
Ljubljana, Karlovska cesta 4.
Zvonarska ulica 1. 9774

Jščem službo
predelavca, pakovalca stuge ali kaj sil-
nega. Ponudbe pod „Močan in trezen
1671“ na upravo Slov. Naroda. 1671

Samo čez ulico!

Pristno doleznjsko vino 1919. se
toči samo čez ulico liter K 24-
Restavracija Lloyd, Sv. Petra c. 7.
Samo toliko časa dokler je zaloga!
1617

Najstarejša slovenska
pleskarska in ličarska
delavnica
IVAN BRICELJ, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvršitev točna, cene
zmerne. 1001

Tovarna
z dobro vodno močjo (lesna industrija)
se proda pod ugodnimi pogoji evan-
tužno vzajem družabnika. Ponudbe
pod „Tovarna 1594“ na upravitelstvo
Slov. Naroda. 1594

Vila na prodaj
v večjem mestu na deželi za K 400.000.
5 sob, kuhinja, jedilna shramba, kopal-
nica, klet, vodovod, možnost napeljava
elektrike. Naslov pove upr. Slov. Naroda.
1626

Na stanovanje in hrano
se sprejme gospod. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 1738

Trgovski lokal
za manjšo pisarno in manjšo ročno ali
večjo skladišče pritično v Ljubljani se
išče. Oboje je lahko tudi na dvo-
rišču, eventualno združeno v enem
večjem prostoru, najraje v sredini mesta.
Ponudba pi. meno na upr. Slov. Na-
roda pod „Trgovski lokal/1690“. 1690

Elegantno stanovanje
v Ljubljani s tremi sobami, kopalnico,
kuhinja in sobo za služkinjo oddam
onemu, ki mi plača 5 let naprej najem-
nino. Stanovanje na razpolago v 3 me-
secih. Pismene ponudbe pod „Najem-
nina 1732“ na upravo Slov. Nar. 1732

Aljožij Medveček
str. p. oficir 2. kl.
Fani Medveček roj. Scarnes
poročna
Kanal-Ljubljana-Milna Spitt

Dobra ldoča pekarija
se išče v najem. Naslov pove
upr. Slov. Naroda. 1583

Zidano poslopje
v bližini od 200 m² dalje, ki se da
preurediti za mehanično delavnico, se
išče za nakup ali pa proti dobri na-
jemnini v redni mestu ali tudi okolici.
Ponudbe pod „Mehanična delavnica“
na Aloma Company, d. s. o. s., Ljub-
ljana, Kongresni trg 3. 1720

Kupimo
1 ali 2 para konj
težkih, tovrstnih, za špediterški posel.
Konji morajo biti vsaj 16 do 17 pesti
visoki in krepki za vsak tovor. — Dalje
lovski (rodbinski) voz
nov ali rabljen za 7 do 8 oseb. Ponud-
be na Blakum in Brozinskih, špi-
diterji. Zagreb, Jurklošterova ulica 7.

Vabilo na
občni zbor
Delniške stavbinske družbe
„Union“ v Ljubljani,
ki se bo vršil dne 30. marca 1922 ob
4. pop. v Srebrni dvorani Grand hotela
Union v Ljubljani.
DNEVNI RED:
1.) Poročilo upravnega sveta o po-
slovanju in bilanci za leto 1921.
2.) Poročilo nadzornega sveta.
3.) Sklepanje o razdelitvi čistega do-
bička.
4.) Dovolitev nagrade članom nadzo-
rvalnega sveta.
5.) Volitev petih članov nadzornega
sveta.
6.) Sklepanost.

Delničarji morajo naznaniti even-
tuelne predloge vsaj osem dni pred
občnim zborom predsedstvu, da pridejo
na dnevni red občnega zbora.
Delničarji, ki hočejo izvrševati svo-
jo volilno pravico, morajo pet dni pred
občnim zborom položiti delnice v pi-
sarni hotela „Union“ Miklošičeva ul. 1
od 11. — 12. dopoldne. 1708

Trvorniško
zemljišče
pritično prostori, prednost s 100 HP
vodne sile, sicer električna svez, se
kupi.
Že obstoječa mala železna industrija se
prevzame. Ponudbe pod R. K. 250-
3411 na „Ozma“, Annoncen-Bureau,
Zagreb, Gunduličeva ulica 5, I. 1607

Lepa spalna soba
se proda. Ogleda sei Stari trg št.
20 st. 1. 1632

Koligovodkinjo - bilancistko
sprejme v službo Kenedova grajska upra-
va na Bledu. Stanovanje in vsa oskrba
v hiši. Pismene ponudbe opremljene s
prepisi spričeval in s zahtevu plače se
sprejema do 20. marca 1922. 1749

Mehlovana snažna sobica
brez separatnega vhoda se odda urad-
niku, Naslov pove uprava St. Nar. 1719

Premog
5200 kalorij, droban, za kurjenje parnih
strojev, se proda po din. 1150 pro
vagon. — Anton Srebotnjak, Ljubljana
Kolodvorska ulica 31. 1739

Prememba posestva.
Modern hotel na Gorenjskem v vred-
nosti 1 milijon din. se zamenja za
posestvo v Nemški Avstriji. Več pove
Milda Konjedič, Kranj, kolodvor.
1740

Proda se
tovorni Tarinski-Flat avto type 15
Ter za 1 1/2 tone nosilne teže, v popo-
lno dobrem stanju, v Glavni zalogi
Dela. pivovarne v Celju. 1722

Hiša
z lepim trgovskim lokalom na pro-
metnem kraju, 4 minute od električne
železnice, se radi boleznit zamenja za
posestvo na deželi ali pa se ceno pro-
da. Naslov pove An. zav. Drago Be-
seljak & drug, Ljubljana, Sodna ul. 5.

Prodajalniški lokal
se odda takoj ali s 1. majem na
Poljanski cesti v Ljubljani. Naslov
pove uprava Slovenskega Naroda. 1611

Jšče se v najem
trgovina s specerijskim blagom ali s
deželimi pridelki. Lahko tudi na de-
želi na prometnem kraju. Eventualno
vstopim tudi kot kompanjon. Ponudbe
pod „Specerija 1576“ na upravitelstvo
Slov. Naroda. 1576

Urarskog pomočnika
marljivog i dobrog radnika tražim za
odmah. Franjo Žavrnik urar i zla-
tar Mostar, Hercegovina. 1730

Kupim vilo
ali stavbišče na Bledu. Ponudbe
na Avg. Hadilo, Skofja Loka. 1185

Pianino
popolnoma nov, lepe črne barve, se radi
pomankanja prostora proda. — Cena
55.000 kron Naslov pove uprava Slov.
Naroda. 1360

4000 K nagrade
tistemu, kdor mi preskrbi dobro ldočo
gostilno v najem ali pa jo kupim. Na-
slov pove upr. Slov. Naroda. 1000

Elektromotor
6 HP za vrtilni tok, popolnoma nov
type Bob, Amp. 34-2, 220 Voltov
960 obratov, 50 period dalje košilni
stroj system „Deering“ skoraj nov, v
najboljem stanju, se ceno proda. Ma-
tija Rozman, Starišče 80 pri
Ljubljani. 159

Znamke
jugoslovanske, vsake vrste, nerabljene,
se kupujejo. Natančne ponudbe pod
Znamke 1498 na upravo Slovenskega
Naroda. 1493

Učenec
se takoj sprejme v trgovino z že-
leznično. Ponudbam se naj priloži zad-
nje šolsko ispričevalo. Frano Guštin,
Metlika. 1533

L. Mikuš
Ljubljana, Mostni trg št. 13.
priporoča svojo zalogo
deležnikov in selečnikov
ter sprejemalnih palic
Poprova se izvršuje točno in solidno.

Jetika!
Specialist za pljučne bolezni
Dr. Pečnik
ordinira v torek in petek: 11 — 12 ure
in 2 — 4 ure v Mariboru, Razlagova
ulica 21.
V št. Jurju ob juž. žel. samo v čet-
tek celi dan. 3275

ADRIA TEA
najbolji
F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

STAMPILJE
Anton Černe
GRAVEUR
in
Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Amerikanci, pozor!
Dobro ldoča gostilna v moderno
zidani enonadstropni hiši z vsem
inventarjem, gospodarskim po-
sloplem, gostilniškim vrhom je
na prodaj. Leži ob državni
cesti blizu nekega mesta na Slov.
Stajerskem. Cena 500.000 Din.
Naslov pove upravništvo Slove-
skega Naroda. 1258

Ne zabite
da je pri vnu, čaju in kavi najbolji
„Keks“
Vidič, Jesenice, Gorenjsko.

Trgovina z železnino
„pri Zlati lopati“
Eriavec & Turk
(proj. Hammersehmidt)

Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniški cerkve.
Zaloga cementa in karbida.

Dr. Ing. Miroslav Rasal
oblastveno poverjeni stavbeni inženir in
mestni stavbenik

Ljubljana, Gradišče št. 13.
Stavbno podjetje in teh-
niška pisarna za beto-
ne, železobetonske in vo-
dne zgradbe, arhitekturo
in vsakovrstne visoke
stavbe.

izvršilac. — Projektiranje.

Trgovec išče
prostore za trgovino na deželi za v
najem ali kupiti. Ponudbe pod „Trgo-
vec/1684“ na upr. Slov. Naroda.

Kupijo se
stara, tudi pokvarjena dvo-
kolesa, šivalni in drugi razni
stroji, motorji etc. F. BA JEL,
Ljubljana, Zvonarska ulica 1.
1127

Trgovska pisarna v Celju
sprejme:
trgovskega uradnika
slovenske in nemške korespondence in
drugih pisarniških del zmožnega, do-
brga računarja, strojeopisa.

kontoristinja
za slovensko in nemško stenografijo in
strolepis c. Ponudbe pod „Tajna mesto
1750“ na upravo Slov. Naroda. 1750

Fotografski pomočnik
retušer in operater, išče mesta le v
oljšem ateljeju. Cenj. ponudbe pod
„Fotograf/1737“ na upr. Slov. Naroda.

Dva vajenca
za kleparstvo obrt se takoj sprejmeta.
Ferenc & Fuchs, stavbeno in ga-
lenterijsko kleparstvo, Ljubljana, Mi-
šev. 2. 1691

Na stanovanje in hrano
se sprejmeta 2 gospodini ali 2 gospo-
da. Naslov pove uprava Slov. Nar. 1702

Mesečna soba
priprosto opremljena, z drž. te-
lefonom, posebnim vhodom in
elektr. razsvetljavo, v sredini
mesta, se odda zares solidnemu
in jako mirnemu samskemu gospo-
du. Cena vsem skupaj D 250.—
Pismene ponudbe pod „Telefon/
1752“ na upr. Slov. Naroda.

Jšče se mlinar
za vodni mlin, obenem sposoben kle-
pati kamene in obavljati drvene poprav-
ke. Ponudbe na Braša Ružič, Sto-
lac, Hercegovina. 1729

Gospodinjo
izbornu kuharico, večjo vseh gospo-
dinskih del, sprejme samski gospod na
deželi. Ponudbe z sliko in živopisem
na naslov: Toplice Medija-Izlake. 1723

Finančni poduradnik
v pokoji, zmožen slovenskega, nem-
škega in italijanskega jezika, prosi za
kako mesto sluga, nadzorovalca ali
kaj silnega. Ponudbe pod „Poduradnik
1743“ na upravo Slov. Naroda. 1743

Dipl. učitelj
mečevanja daje gospodom in damam v
mečevanju s sabljjo in floretom zasebne
ure po šoli Barbasetti. Ponudbe pod „Me-
čevalec 1731“ na upravo St. Nar. 1731

Hiša na prodaj
na Sela-Mesto št. 46 pri Ljubljani.
Je tudi nekaj zemlje. Poizve se tam.
1735

Preklic.
Podpisana preklicujem vse, kar sem se
proti g. Avguštinu Frano izrazil.
Frančiška Korničar
Zaloška cesta 10.

Franc Starič
LJUBLJANA,
Ulica na grad št. 7.

se priporoča za izdelovanje šiva-
nih in ortopedičnih čevljev po meri.

Kontoristinja
popolnoma zmožna slovenščine, nem-
ščine, strolepisja in stenografije, išče-
mo za skorajšnji nastop. — Prednost
imajo one, ki korespondirajo tudi srb-
njaško. Reflektirala se samo na trušeno
vovro to mde. Zčetnice vključene
Ponudbe na železarno Muta na
Mutl ob Dravi. 1687

Proda se
več dobro ohranjenih stanovanjskih vrat
in sobnih pečl. Simon Grigorčičeva
ulica 11, I. 1712

28 leten mladenič
išče službe paznika ali sluga. Ponudbe
Joško, Tržaška cesta 5. 1703

2 vajenca
s primerno šolsko izobrazbo se sprejmeta
pri Schneider & Verovšku. 1636

Uprava igrišč S. K. Linije
oddaja za letošnjo sezono svoji naviljoa
na sportnem igrišču poleg državnega
kolodvora za buffet v najem. Ponudbe
z navedbo najemnine je vpsolati do
20. marca na gda. Jerala, Ljubljanska
kreditna banka. 1631

Jermenari, sedlarji in tapetniki!
Vseh vrst okovi, orodje, potrebščine in
stroji, dalje sukna, borte, vrpce, preproge
in svetilke za kočije, se dobivajo naj-
ceneje v specialni trgovini na drobno
in debelo

„LORUM“ d. d.
trgovina jermenarskih, sedlarskih in ta-
petniških okovov, potrebščin in proizvodov
ZAGREB
Brzjavlj: Lorum Duga ul. 12.
1044

Zaradi selitve
:: prodam ::
takoj možko kolo, 2 kanarčka, ptičje
kletke, 2 zalčka hleva nova, več pe-
menskih zalcev in močno cizo (voz).
Joško Polšo v Rebrl 15. 1672

Proda se klavir.
Mestni trg 9/III. 1674

Papir
trgovski, kance-
larijski, 3 zvezdasti,
konceptni, stroje-
pisi itd. kakor tudi papir v mapah
in škatljah, velika izbira na do-
bilo in drobno, najceneje pri
L. Pevalek Ljubljana
Židovska ulica 4. 1668

Stanovanje
meblirano, z vsemi pritliklinami, se
oddaja v najem za dobo odpotovanja,
event. se pozneje popolnoma odstopi.
Ponudbe pod „Kavejce zmožen 1680 na
upravo Slov. Naroda. 1680

HLODE
smrekove, hrastove in bukovne, vsako
množino kupuje parna žaga V. Šegan-
netič, Ljubljana za drž. kolodvorom.
983

Civilna in vojaška
krojaška delavnica

Goršak i
Križanec
Zagreb.
Ulica 228
poleg
trgbiške
pivovarne.

Najbolje izvezbane delovne moči.
Solidna, precizna izvedba iz najbolj
šega blaga!
Brza postrožba! 115

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.

se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Prodaja srečke razredne loterije.

Telef. šte. 261 in 413. Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Podružnice:

Split, Trst, Sarajevo,
Gorica, Celje, Mari-
bor, Ptuj, Brežice,
Kranj in Novi sad.

Delniška glavnica
K 50.000.000.

Rezervni zakladi
K 45.000.000

Stroje, automobile, blagajne, pis. stroje dobavlja „KONDOR“, Gradec, Girardig. 8.

NAZNANILO.

Stavbenikom, hišnim posestnikom, zavodom in cenj. občinstvu se priporoča **neve ustanovljena**

Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovcev v Kolodvorski ulici št. 28

Zadruga bo vsa v ta stroje spadajoča naročila po lastnih ali denih načrtih točno in natančno izvrševala po kolikor mogoče smernih cenah. 1734

Išče se družabnik

za dognano izbornu vpeljano **manufakturno trgovino** na dobrem mestu radi prevzema nadaljne druge trgovine. Potrebna glavica D 200.000 do 250.000, ker so podani vsi pogoji za razširjevanje obrti. Sodelujoči ima prednost. Cenj. ponudbe se prosijo pod: „Sigurno nalaganje št. 1.099“ na Oglasni zavod **Frano Veršič**, Maribor, Cankarjeva 15. 1705

Neveotvorjena delavnica za izdelovanje in popravilo klobukov

FELIKS KOSMAČ, KRANJ, PUNGART 30 prevzema polfabrikate v izdelovanje, preoblikuje gg. trgovcem v prodaji zastale klobuke. Popravilom posveča največjo pažnjo, na kar se posebno opozarja prebivalstvo Kranja in okolice. Poštna naročila izvršuje točno. Cene zmerne. 1661

Stanovanjska hiša v Gradcu

dvonadstropna, na dvoriščni strani trinadstropna, z drugo enonadstropno hišo s podstrešjem na dvorišču in enonadstropnim poslopjem s ključavničarsko delavnico in stanovanjem, hlev, remiza itd. v dobrem stanju, se **preda za 20 milijonov n. a. kron.** Natančne podatke daje **Frano Tomašič**, trg. agentura, Prešernova ul. 48 1709

Trgovec

vsestransko izobražen in z večjim kapitalom, želi vstopiti kot **kompanjon** z aktivno udeležbo v dobro idočo trgovino ali tovarniško podjetje. Ponudbe pod „Trgovec/1619“ do 15. marca na uprav. Slovenskega Naroda. 1619

Sprejme se

poslovodja

(samec), več mora biti bilance in knjigovodstva ter samostojnega poslovanja. Ponudbe na: **Električna zadruga v Sp. Šiški.**

Zdravnik

Bratovska skladišnica Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah sprejme **pod zelo ugodnimi pogoji** v službo zdravnika. Samostojnost in večletna praksa je pogoj. Služba se nastopi takoj ali najkasneje v 3 mesecih. Oseba predstava pri rudniškim ravnateljstvu v Trbovljah, kamor se naj pošiljajo tudi pismene ponudbe.

2 gaterista in 2 cirkularista

prevrstne moči, išče za takojšnji nastop d. d. „**GRATIA**“ v Ljubljani, Gosposvetska cesta 2. 1710

Na osnovu zaključka izvršnog odbora od 1. o. mj. razpisuje se ovim kod potpisano središnjeg društva natječaj za mesto

komercijalnog ravnatelja

Reflektanti na ovo mjesto moraju imati solidnu komercijalnu naobrazbu, dovoljnu praksu za komercijalno vodjenje cijelog društvenog prometnog odsjeka i moraju biti dobri organizatori. Namještenje je prethodno na godinu dana provizorno, a ako nakon godine dana uslijedi definitivno imenovanje, onda se prva godina računa također u službeno vrijeme. Ostali uvjeti po smislu službene pragmatike i prema zajedničkom sporazumu. Molbenice za ovo namještenje valja sa svim prilozima o kvalifikaciji i o dodećanju službovanju kao i sa kratkim opisom života predložiti najkasnije do 20. ožujka ove godine kod potpisano ravnateljstva. — Nastup službe prema dogovoru.

Osljeck, dne 1. ožujka 1922.

Ravnateljstvo

hrv. slav. gospodarskog društva kao sred. zadruga u Osljecku.

Vseučiliški profesor

s sime išče opremljeno soba z 2 posteljama ali 3 sobi. Ponudba: univerza 1538

Krojaške pomočnike

za fino velike dele sprejme K. Pušnik, Sedna ul. 8. 1656

Amerikanci in begunci, pozor!

Radi preselitve se prodaja po ugodni ceni

gospodarsko poslopje

obstoječe iz stanovanjske hiše, kozolca, hlevov, hramov in nove stavbe pripravljene za mlin na vodno silo, ter 6 oralov zemlje, oddaljeno 1 uro od sevniskega kolodvora. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 1747

Modni salon damskih klobukov

Iva Šiler, Ljubljana Kongresni trg 6. se priporoča z najsolidnejšimi cenami. Sprejema vsa popravila, tudi prelikanje moških klobukov in slamnikov. 1707

Blagovolite vzeti na znanje otvoritev NOVE TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN S STROJI

Pozor!

na debelo in drobno.

Šošterič, Petan & Erker

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 20.

Pozor!

katero trdko pri nakupu posebno priporočamo slav. občinstvu, obrtnikom zlasti trgovcem na deželi. 1650

„ELIN“ ELEKTROMOTORJI
„ELIN“ DINAMI
„ELIN“ GENERATORJI
„ELIN“ TRANSFORMATORJI

Visoko in nizko napetostne stroje dobavlja Skladišče inštalacijskega gradiva na veliko in malo
Družba za električno industrijo v MARIBORU, JURČICEVA 8

7. 1725

Natečaj.

Gradska bolnica v Bos. Novem popolni mesto bolnišarke, ki je spojeno s stanovanjem, hrano, kurjavo in razsvetljavo brezplačno v bolnici, plača po kvalifikaciji in dogovoru.

Prositeljice, naj predpisno kolkovane prošnje pošljejo upravi gradske bolnice do 1. aprila t. l. z dokazilom:

1. da so večje bolničarskemu poklicu in da so to vršile kje in koliko časa,
2. da so dobrega moralnega vedenja,
3. da so pismene in
4. da so pripadnice kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V BOS. NOVEM, dne 9. marca 1922.

Upravitelj bolnice:

Dr. Atanasković s. r.

Dunajski mednarodni semenj

19. do 25. marca 1922.

nudi kupcem Jugoslavije najugodnejšo nakupno priliko.

Natančnejša pojasnila o pogodnostih potovanja in nakazilu stanovanj daje Wiener Messe A.-G., Wien, VII, Messepalast in čestna zastopstva: Avstr. konzulat, Turjaški trg 8 in „Coloritas“ jugoslav. transp. dr. z o. z.

„Vinaria“

deln. družba vinogradnikov v

Ptuju

priporoča vinskim trgovcem in gostilničarjem svojo bogato zalogo izbornih

halozkih in ljutomerskih vin po ugodnih cenah.

Dobro vpeljano

gostilno ali vinotoč v Ljubljani

išče za svoja dobra haložka in ljutomerska vina

„Vinaria“ delniška družba vinogradnikov v Ptuj.

Dobili smo velike količine klobukov

znanih svetovnih izdelkov

pravih **Borsalino, Antica casa, J. Niekla sinova** (Češkoslovaška) in volnenih raznih oblik in barv.

Prodajamo po najnižjih cenah na veliko.

Glavni zastopnik za vso državo

KOSTA NIKOLIĆ I DRUG

BEOGRAD, Knez Mihaelova, št. 18.

Jakob Kohn i sin d. d.

Brod na Savi

veleprodaja žeste i žestolik piva (žganja in žganih opoj pijač) Utemeljeno 1866. Brzojavci: Alkohol I. Telefon 138.

Glavno zastupstvo tvrde Eligner, Fröhlich i drug, Wien, tvornica esencija i neotrovnih boja (barv). Zesta (žganja), rum, liker, rakija, šljivovica, esencije i boje. — Vino iz vlastitih brodskih vinograda.

Zahtijevajte cijenike!

„PERONOSPORA“

Zatvornica, kroglice, cevi; gumi za cepljenje trt, cevi za vođe in vseh drugih gumijskih izdelkov nudi na veliko in malo, le gumijski specialist

M. I. Nerat, Maribor, Slovenska ulica, vogal Gosposke ulice.

Trgovci znaten popust. 1581 Trgovci znaten popust.

Projekte kakor tudi izvršitev

vodnih naprav

za izkoriščanje vodnih sil

po najmodernejših principih na podlagi 25 letnih izkušenj v predmetni stroki

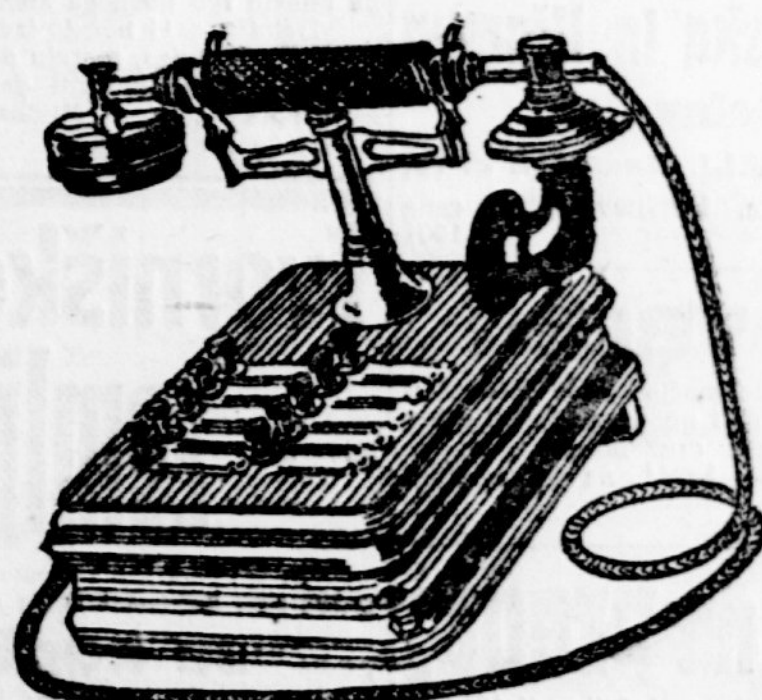
„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industrijska d. d.

Ljubljana,

tehnična pisarna v tovarni Keršič, Sp. Šiška

Telefon Interurban št. 180.

Vse vrste telefonskih brzojavnih aparatov in potrebščin za hišo in javno uporabo, kompletne telefonske centrale

„Tungsram“, Telefon št. 14-65.

Delniška glavica: R 20.000.000—

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezervni zaklad: R 6.500.000—

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 1.

izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

TELEFONI št. 146, 458.

Brzojavke: ESKOMPTNA.